

01

**DPI Online
Roundtable Meeting**
*DPI Çevrimiçi Yuvarlak
Masa Toplantısı*

The Dividends of Peace and the Cost of the Conflict in Turkey: A Regional Perspective

*Türkiye'de Barışın Ekonomik
Getirileri ve Çatışmanın
Maliyeti: Bölgesel Bir Perspektif*

29 APRIL 2021 / 29 NİSAN 2021

Published by Yayınlayan

Democratic Progress Institute Demokratik Gelişim Enstitüsü

11 Guilford Street

London WC1N 1DH

www.democraticprogress.org

info@democraticprogress.org

+ 44 (0) 20 7405 3835

Design, typesetting and cover design copyright © Medya Production Center

© DPI – Democratic Progress Institute Demokratik Gelişim Enstitüsü

DPI – Democratic Progress Institute is a charity
registered in England and Wales.

Registered Charity No. 1037236. Registered Company No. 2922108

This publication is copyright, but may be reproduced by any method
without fee or prior permission for teaching purposes, but not for resale. For copying in any
other circumstances, prior written permission must be obtained from the publisher,
and a fee may be payable.

DPI – Demokratik Gelişim Enstitüsü İngiltere ve Galler’de kayıtlı bir vakıftır.
Vakıf kayıt No. 1037236. Kayıtlı Şirket No. 2922108

Bu yayının telif hakları saklıdır, eğitim amacıyla telif ödenmeksizin yada önceden
izin alınmaksızın çoğaltılabilir ancak yeniden satılamaz.
Bu durumun dışındaki her tür kopyalama için yayıncıdan yazılı izin alınması gerekmektedir.
Bu durumda yayıncılara bir ücret ödenmesi gerekebilir.

Table of Contents

Foreword	4
Summary	10
Peace and the Economy in Northern Ireland	14
Overview of the Cost of Conflict & Dividends of Peace in South-Eastern Turkey	26
Discussion Session	34
Conclusion	44
Participant List	46
DPI Aims and Objectives	54
Board Members	58
Council of Experts	64

İçindekiler

Önsöz	5
Özet	11
Kuzey İrlanda'da Barış ve Ekonomi	15
Güneydoğu Anadolu'da Çatışmanın Maliyetine ve Barışın Getirilerine Bakış	27
Tartışma Oturumu	35
Sonuç	45
Katılımcı Listesi	47
Demokratik Gelişim Enstitüsü'nün Amaçları ve Hedefleri	55
Yönetim Kurulu Üyeleri	58
Uzmanlar Kurulu Üyeleri	64

Kerim Yıldız
DPI CEO

Foreword

On 29 April, DPI ran a planned online roundtable meeting entitled *'The dividends of peace and the cost of the conflict in Turkey: A Regional Perspective'*, which was held in collaboration with Diyarbakır Chamber of Commerce and Industry. The meeting was the first of the series in 2021 called *'Mapping dividends of peace in Turkey'*, designed to focus on the economic benefits of peace, as well as the direct and indirect effects of peacebuilding on economic growth and stability. The aim of this meeting was to discuss the role and contribution of the business groups in the possible future peace process and to keep dialogue going in finding democratic solutions in Turkey.

Based on the principle that linking the economic costs of conflict to the benefits of peace can be instrumental in changing attitudes within the business community as well among the political parties and the wider society, DPI brought together two speakers to discuss both international and regional perspective on dividends of peace. The event's keynote speakers were Bertie Ahern, former Taoiseach (Prime Minister) of Ireland and Mehmet Kaya, Diyarbakır Chamber of Commerce and Industry Chairman of the Board.

The activity brought together a mixed group of participants with diverse political affiliations and coming from a variety of professional backgrounds, including prominent businesspeople from south and south-east-

Önsöz

29 Nisan'da Demokratik Gelişim Enstitüsü (DPI), Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası (DTSO) ile iş birliği içinde düzenlediği *'Türkiye'de Barışın Ekonomik Getirileri ve Çatışmanın Maliyeti: Bölgesel Bir Perspektif'* başlıklı bir çevrimiçi yuvarlak masa toplantısı düzenledi. Toplantı, barışın ekonomik faydalarının yanı sıra barış inşasının ekonomik büyüme ve istikrar üzerindeki doğrudan ve dolaylı etkilerine odaklanan 2021 tarihli *'Türkiye'de barışın getirilerinin haritalandırılması'* adlı serinin ilk etkinliği oldu. Bu toplantının amacı, iş gruplarının gelecekteki olası barış sürecindeki rollerini ve katkılarını tartışmak ve Türkiye'de demokratik çözümler bulmak için diyalogu sürdürmektir.

Çatışmanın ekonomik maliyetlerini barışın getirileri ile ilişkilendirmenin, iş dünyasının yanı sıra siyasi partilerin ve toplumun tutumlarını da değiştirmede etkili olabileceği ilkesini esas alan DPI, barışın getirileri konusundaki uluslararası ve bölgesel bakış açılarını tartışmak üzere iki konuşmacıyı bir araya getirdi. Etkinliğin ana konuşmacıları İrlanda eski Başbakanı Bertie Ahern ve Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Kaya idi.

Etkinlik, Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu bölgelerinden önde gelen iş adamlarının yanı sıra akademisyenler, sivil toplum aktörleri, gazeteciler ve çeşitli siyasi partilerin temsilcileri olmak üzere çeşitli siyasi aidiyetlere ve mesleklere sahip pek çok kişiyi bir araya getirdi.

ern part of Turkey, as well as academics, civil society actors, journalists, and various representatives from political parties.

Former Prime Minister of Ireland, Bertie Ahern, gave an in-depth delineation of the progression the peace process, as well as the inherent problems and difficulties within Northern Ireland. With particular focus on the roles of peace and economy, Ahern further shared insightful key requirements for peace and supplied central lessons of peacebuilding from his own experience. Ahern discussed the economic impact of conflict and the benefits of peace, on both sides of the island of Ireland, and the significance of the Good Friday Agreement to which Ahern had greatly contributed to together with Tony Blair. Bertie Ahern spoke of the peace that had subsequently been established, as well as the economic prosperity the region had since built. During the conflict, unemployment was high and investment low, signifying little economic growth. Today, Northern Ireland has a strong economy with high foreign investment. Ahern also touched upon the Brexit deal, which had formerly not been considered in peace and security agreements of the region, and as a result has increased concerns about stability and prosperity in Northern Ireland.

Mehmet Kaya, Chairman of Diyarbakır Chamber of Commerce, discussed the issues pertaining the economy in Turkey, in particular the south-east region, where the conflict is concentrated. He spoke about the economic gains as well as the sacrifices in establishing peace by providing detailed insight into the numbers and figures of the labour market and employment in the Kurdish region. From an economic and societal perspective, Kaya also reflected upon the Kurdish issue, tying together economy, peace and society, and calling for a comprehensive solution with a regional approach. He iterated the importance of peace, seeing as the missed opportunities in local and regional peace contributions have been easily identified. Therefore, the business sector should assist in creating awareness on peacebuilding, not least for their own prosperity and in light of past developments.

İrlanda'nın eski Başbakanı Bertie Ahern, Kuzey İrlanda'daki barış sürecinin nasıl ilerlediğinin yanı sıra sürece ilişkin sorunlar ve zorluklar hakkında kapsamlı bir biçimde konuştu. Barış ve ekonominin oynadığı role odaklanan Ahern, barışa yönelik temel önkoşulları sıraladı ve kendi deneyimlerinden yola çıkarak barış inşasında temel hususlara değindi. Ahern, İrlanda adasında sınırın iki tarafında çatışmanın ekonomik etkisinin ve barışın faydalarının nasıl tecrübe edildiğini, bunun yanı sıra kendisinin Tony Blair ile birlikte büyük katkıda bulunduğu Hayırlı Cuma Anlaşması'nın önemini tartıştı. Bertie Ahern, barışın tesis edildiğinden, bununla bağlantılı olarak bölgenin o zamandan beri inşa ettiği ekonomik refahtan bahsetti. Çatışma sırasında işsizlik yüksekti ve yatırımlar azdı, bu da çok az ekonomik büyüme anlamına geliyordu. Bugün Kuzey İrlanda, yüksek yabancı yatırıma sahip güçlü bir ekonomidir. Ahern, geçmişte bölgenin barış ve güvenlik anlaşmalarında hesaba katılmayan ve bu ihmalin sonucu olarak Kuzey İrlanda'da istikrar ve refaha yönelik endişeleri artıran Brexit anlaşmasına da değindi.

Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Mehmet Kaya, çatışmaların yoğunlaştığı Güneydoğu bölgesi başta olmak üzere Türkiye ekonomisine dair konuları ele aldı. Güneydoğu bölgesindeki işgücü piyasası ve istihdam istatistikleri hakkında ayrıntılı bilgi vererek, ekonomik kazanımların yanı sıra barışın sağlanmasına yönelik fedakarlıklardan da bahsetti. Ekonomik ve toplumsal açıdan da Kürt meselesine de değinen Kaya, ekonomiyi, barışı ve toplumu birbirine bağlayarak bölgesel bir yaklaşımla kapsamlı bir çözüm çağrısında bulundu. Yerel ve bölgesel barış katkılarında kaçırılan fırsatların kolayca tespit edildiğini vurgulayarak barışın önemini yineledi. Bu nedenle, iş sektörü, özellikle kendi refahları için ve geçmiş gelişmeler ışığında barış inşası konusunda farkındalık yaratmaya yardımcı olmalıdır mesajını verdi.

Overall, the roundtable discussion offered a platform for participants to discuss the interplay of peace and economy, focusing primarily on the examples of Northern Ireland and Turkey. Both speaker presentations and the subsequent open discussion provided insightful contributions, presented relevant key lessons and requirements for peace. The speakers and participants commonly agreed on the necessity of an inclusive process for peace, involving all parties in comprehensive negotiations and finding regional approaches to underlying issues, whilst avoiding the use of violence. A common theme throughout the meeting were the diverse mechanisms the business communities can interact with to further peace, such as civil society, the opposition and education. Further, the discussion focused on how to present peace as a common goal worth working towards and achieving with comprehensive guidelines.

DPI understands the important role the economy and private sector can play in creating opportunities for democratisation and peacebuilding. In addition, the business community can work together with other sectors to play a role in promoting peace in Turkey. DPI considers the role of the economy in peace processes as a key factor and will continue to explore the relations between economy and peace during the course of 2021.

The online roundtable forms part of a larger series of activities planned in the context of the project: *“Forging Pathways to Peace and Democracy in Turkey”*, supported by the Norwegian and Irish government.

Kerim Yıldız

Chief Executive Officer

Democratic Progress Institute

Yuvarlak masa toplantısı öncelikle Kuzey İrlanda ve Türkiye örneklerine odaklanarak, katılımcıların barış ve ekonomi arasındaki etkileşimi tartışmaları için bir platform sundu. Hem konuşmacı sunumları hem de ardından gerçekleştirilen tartışma yeni bakış açılarını ön plana çıkardı; konuya dair esaslar vurgulandı, barışın önkoşullarına değinildi. Konuşmacılar ve katılımcılar tüm tarafları kapsamlı müzakerelere dahil eden ve şiddetten kaçınırken temel sorunlara bölgesel yaklaşımlar bulan kapsayıcı bir barış sürecinin gerekliliği konusunda genel olarak hemfikir oldular. Toplantı boyunca süren bir tema, iş çevrelerinin daha fazla barış için etkileşime geçebilecekleri sivil toplum, muhalefet ve eğitim gibi çeşitli mekanizmalar oldu. Buna ek olarak tartışma, barışın, kapsamlı yönergelerle üzerinde çalışılmaya ve ulaşılmaya değer ortak bir hedef olarak nasıl sunulacağına odaklandı.

DPI, demokratikleşme ve barış inşası için fırsatlar yaratmada ekonominin ve özel sektörün oynayabileceği önemli rolün farkındadır. İş dünyası, Türkiye’de barışın teşvik edilmesinde rol oynamak için diğer sektörlerle birlikte çalışabilir. DPI, ekonominin barış süreçlerindeki rolünü kilit bir faktör olarak görüyor ve 2021 boyunca ekonomi ve barış arasındaki ilişkiyi ele almaya devam edecek.

Çevrimiçi yuvarlak masa toplantısı, Norveç ve İrlanda hükümetleri tarafından desteklenen *“Türkiye’de Barış ve Demokrasiye Giden Yolların İşlenmesi”* projesi kapsamında planlanan daha geniş bir etkinlik dizisinin bir parçasını oluşturuyor.

Kerim Yıldız

İcra Kurulu Başkanı

Demokratik Gelişim Enstitüsü

Summary

Context

In addition to the human and political cost, unresolved conflicts also create a pervasive economic cost affecting all segments of society. The lower levels of output, investment and growth are among the well-known economic consequences of continuing conflict in a given country. Similarly, the economy of Turkey has been considerably affected by its 40-year-old conflict. The conflict continues to lower democratic standards and weaken the legal framework, which, in turn, results in political and economic instability.

Turkey is currently experiencing one of the most challenging economic crises which has been deepened by the effect of the global pandemic. Despite the worsening effect of the global pandemic, the economic crisis is seen as grounded mainly in the decline of institutions and experts say that this multi-cause economic crisis in Turkey can only be overcome with steps towards normalisation and democratisation. This is seen as a precondition especially for foreign capital to invest back to the country. At a time where the space for dialogue and freedom of expression is shrinking, tackling the economic situation can create openings for democratisation and conflict resolution in Turkey.

There have been many examples in conflict situation where the private sector can intervene to foster peace and thus improve the country's economic prospects. Countries where the private sector can be said to have had some positive effect on the peace process include Northern Ireland. Northern Ireland's business community has played

Özet

Bağlam

Yarattıkları insani ve siyasi maliyetlere ek olarak, çözülmemiş çatışmalar aynı zamanda toplumun tüm kesimlerini etkileyen bir ekonomik maliyet yaratmaktadır. Düşük üretim, yatırım ve büyüme seviyeleri, herhangi bir ülkede devam eden çatışmanın en sık rastlanan ekonomik sonuçları arasındadır. Benzer şekilde, Türkiye ekonomisi de 40 yıldır süren çatışmadan önemli ölçüde etkilenmiştir. Çatışma, demokratik standartları düşürmeye ve yasal çerçeveyi zayıflatmaya devam ediyor ve bu da siyasi ve ekonomik istikrarsızlığa sebep oluyor.

Türkiye şu anda küresel pandeminin etkisiyle daha da kötüye giden en ağır ekonomik krizlerden birini yaşıyor. Küresel pandeminin ağırlaştırıcı etkisine rağmen, ekonomik krizin temelinde esasen kurumların gerilemesi var ve uzmanlar Türkiye'deki bu çok nedenli ekonomik krizin ancak normalleşme ve demokratikleşme adımlarıyla aşılabileceğini söylüyor. Bu, özellikle yabancı sermayenin ülkeye yeniden yatırım yapması için bir ön koşul olarak görülüyor. Diyalog ve ifade özgürlüğü alanının daraldığı bir dönemde ekonomiyi düzeltmek Türkiye'de demokratikleşme ve çatışma çözümü için açılımlar yaratabilir.

Özel sektörün barışı teşvik etmeye ve böylece ülkenin ekonomik beklentilerini iyileştirmeye yönelik müdahale edebileceği çatışma durumlarının birçok örneği mevcuttur. Özel sektörün barış süreci üzerinde kimi olumlu etkilerinin olduğu ülkeler arasında Kuzey İrlanda yer alıyor. Kuzey İrlanda'nın iş dünyası, ülkede barışın sağlanmasında

a crucial role in establishing peace in the country and it has provided a stable platform for politicians to engage in the peace process. Therefore, starting off the series with a comparative analysis of Northern Ireland and the positive role that the business sector can have in contributing to peace and conflict resolution while looking inwardly at the Kurdish issue, enables us to effectively analyse past mistakes while looking towards the future.

Topics and Themes

Main topics of discussion included the direct and indirect economic impacts of instability and violence, including direct costs to the business sector, the positive effects of improved economic prospects on making and sustaining peace, and the conditions necessary to create stability and encourage economic growth. Examples of private sector efforts to advance resolution and peace processes and factors contributing to the success (or not) of those efforts will also be discussed with a particular focus on women's experiences in the business world as promoters of peace. Other topics include the relationships between cross-border trade, peace and security, including opportunities and risks, and the role of foreign direct investment as an incentive to peace and in generating dividends that can help secure or maintain peace.

A common theme was the necessity of an inclusive process for peace, involving all parties in comprehensive negotiations and finding regional approaches to underlying issues, whilst avoiding the use of violence. The meeting also touched upon the diverse mechanisms the business communities can interact with to further peace, such as civil society, the opposition and education.

çok önemli bir rol oynadı ve politikacıların barış sürecine dahil olmaları için istikrarlı bir platform sağladı. Bu nedenle, seriye Kuzey İrlanda'nın ve iş sektörünün barış ve çatışma çözümüne katkıda bulunmada sahip olabileceği olumlu rolün karşılaştırmalı bir analiziyle başlamak ve bir yandan da Kürt meselesini değerlendirmek, geleceğe bakarken geçmişteki hataları da etkin bir şekilde analiz etmemizi sağlayacaktır.

Konu ve Temalar

Ana tartışma konuları, iş sektörüne doğrudan maliyetler de dahil olmak üzere istikrarsızlık ve şiddetin doğrudan ve dolaylı ekonomik etkileri, iyileşen ekonomik beklentilerin barışı sağlama ve sürdürme üzerindeki olumlu etkileri ve istikrarı sağlamak ve ekonomik büyümeyi teşvik etmek için gerekli koşulları içeriyordu. Çözüm ve barış süreçlerini ilerletmek için özel sektör çabalarının örnekleri ve bu çabaların başarısına (ya da başarısızlığına) katkıda bulunan faktörler de özellikle barışın destekleyicileri olarak kadınların iş dünyasındaki deneyimlerine odaklanılarak tartışıldı. Ele alınan diğer konular arasında fırsatlar ve riskler dahil olmak üzere sınır ötesi ticaret, barış ve güvenlik arasındaki ilişkiler ve barışı teşvik eden ve barışı sağlamaya veya korumaya yardımcı olabilecek temettümler yaratmada doğrudan yabancı yatırımın rolü yer aldı.

Tüm tarafları kapsamlı müzakerelere dahil eden ve şiddet kullanımından kaçınırken temel sorunlara bölgesel yaklaşımlar bulan kapsayıcı bir barış sürecinin gerekliliği, tekrarlayan bir tema oldu. Toplantıda ayrıca sivil toplum, muhalefet ve eğitim gibi iş çevrelerinin daha fazla barış için etkileşimde bulunabilecekleri çeşitli mekanizmalara da değinildi.

Peace and the Economy in Northern Ireland

Bertie Ahern, is a former Irish Fianna Fáil politician who served as Prime Minister (Taoiseach) of Ireland from 26 June 1997 to 7 May 2008. A significant achievement of Ahern's first term was his part in the negotiation of the Good Friday Agreement. On 24 September 2003, Ahern and Tony Blair were jointly awarded the Thomas J. Dodd Prize in International Justice and Human Rights for their work on the Good Friday Agreement to promote peace between Britain and Northern Ireland. On 22 May 2008, Ahern and Blair were both awarded honorary doctorates by Queen's University Belfast in recognition of their roles in the peace process.

Former Prime Minister of Ireland, Bertie Ahern, provided an in-depth delineation of the progression of peace establishment between Britain and Northern Ireland, as well as the inherent problems and difficulties within Northern Ireland itself. With particular focus on the roles of peace and economy, Ahern further shared insightful key requirements for peace and supplied central lessons of peacebuilding from his own experience.

Marking 100 years since the partitioning of Ireland into the Republic of Ireland and Northern Ireland, Ahern spoke of the increasing difficulties that have emerged rather than being resolved during this time. Bertie Ahern recalls the ensuing 30 years of The Troubles, violence and difficulties which were brought to a conclusion 23 years ago, with the signing of the Good Friday Agreement in 1998. The Good Friday Agreement,

Kuzey İrlanda'da Barış ve Ekonomi

Bertie Ahern, 26 Haziran 1997'den 7 Mayıs 2008'e kadar İrlanda Başbakanı (Taoiseach) olarak görev yapan eski bir Fianna Fáil partisi mensubu siyasetçidir. Ahern'in ilk dönemindeki önemli bir başarısı, Hayırlı Cuma Anlaşması'nın müzakeresinde yer almasıydı. 24 Eylül 2003'te Ahern ve Tony Blair, Britanya ve Kuzey İrlanda arasındaki barışı teşvik etmeye yönelik Hayırlı Cuma Anlaşması üzerindeki çalışmalarını nedeniyle Thomas J. Dodd Uluslararası Adalet ve İnsan Hakları Ödülü'nü birlikte aldılar. 22 Mayıs 2008'de Ahern ve Blair, Queen's University Belfast tarafından barış sürecindeki rolleri nedeniyle fahri doktora ile ödüllendirildi.

İrlanda'nın eski Başbakanı Bertie Ahern, Britanya ile Kuzey İrlanda arasında barışın tesis edilmesinin ilerleyişinin yanı sıra Kuzey İrlanda'nın kendi içindeki sorun ve zorlukları detaylı olarak ele aldı. Barışın inşa edilmesinde ekonominin oynadığı role odaklanan Ahern, barışa yönelik temel önkoşulları sıraladı ve kendi deneyimlerinden yola çıkarak barış inşasında temel hususlara değindi.

İrlanda'nın İrlanda Cumhuriyeti ve Kuzey İrlanda olmak üzere ikiye bölünmesinin üzerinden 100 yıl geçtiğini ifade eden Ahern, bu süre zarfında sorunların çözülmekten ziyade arttığından bahsetti. Bertie Ahern, 23 yıl önce, 1998'de Hayırlı Cuma Anlaşması'nın imzalanmasıyla sona eren 30 yıllık Sıkıntı Yılları dönemini, şiddeti ve zorlukları hatırlattı. Ahern'in Tony Blair ile birlikte büyük katkıda bulunduğu Hayırlı Cuma Anlaşması, birden fazla neslin tecrübe etmek zorunda kaldığı derin bir

Former Taoiseach, Bertie Ahern, talks about the peace process in Northern Ireland and the lessons learned.

Eski Başbakan Bertie Ahern, Kuzey İrlanda barış sürecini ve süreçten edinilen dersleri anlattı.

to which Ahern had greatly contributed together with Tony Blair, was an effort to bring a profound conflict, that had troubled generations, to a close. Bertie Ahern spoke of the peace that was subsequently established, as well as the economic prosperity the region had since built, until the Brexit deal. Bertie argued that the latter had formerly not considered the peace and security agreements of the region and thus has resulted in increased apprehensions.

In the light of current and former issues, the speaker emphasised the importance of perseverance and inspiration throughout peacebuilding processes in areas that are marked by a long history of war, violence and death. He claimed that any successful process of reconciliation demands a gradual establishment of peace. Results are never achieved

çatışmayı sona erdirmeye çabasıydı. Bertie Ahern, anlaşmanın ardından tesis edilen barışın yanı sıra bölgenin Brexit anlaşmasına değin inşa ettiği ekonomik refahtan ayrıntılı şekilde bahsetti. Ahern, Brexit'in bölgenin geçmişteki barış ve güvenlik anlaşmalarını dikkate almadığını ve bu nedenle artan endişelere yol açtığını ifade etti.

Mevcut ve eski konuların ışığında Ahern, uzun bir savaş, şiddet ve ölüm geçmişine sahip bölgelerde, barış inşası süreçlerinde azim göstermenin ve ilham almanın önemini vurguladı. Başarılı bir uzlaşma sürecinin kademeli bir barış kurulmasını gerektirdiğini öne sürdü. Ahern, sonuçlara hiçbir zaman anında ulaşılmadığını söyledi. Bu nedenle, barışı birincil amaç haline getirmek ve daha küçük meseleler üzerinde anlaşarak insanları bir araya getirmek, demokratik olarak seçilmiş tüm politikacıların görevidir. İlk başarıların üzerine daha sonra aşamalı olarak başka şeyler inşa edilebilir; Bertie Ahern bunu insan doğasına ve ortak bir payda etrafında toplanma psikolojisine bağlıyor. Kuzey İrlanda deneyiminden bahseden Ahern, istikrarı ve ekonomik büyümeyi güvence altına almak için kalıcı barışın önemi konusunda toplumu ikna etmenin gerekliliğine değindi. Hayırlı Cuma Anlaşması zamanlarında toplumda güven ve güven inşa etmeyi amaçlayan siyasi önlemlerden birinin, en küçük konularda anlaşmaya varmak ve karşılıklı anlayışı inşa etmek için karşıt toplulukların birbirine ulaşmasını sağlamak olduğunu açıkladı. Barışı inşa etme sürecinin zaman ve cesaret gerektirmesine rağmen, Ahern barışın bu kadar çaba sarf etmeye değer bir ödül olduğuna inanıyor.

Özellikle Kuzey İrlanda şiddet sona erdikten sonra, neredeyse tamamen barış ve güvenlik odaklı girişimlere dayanan durgun bir ekonomiden, özel işletmelerin egemen olduğu bir ekonomiye geçiş yapmıştır. Ahern'e göre bu başarının ardında, çatışan taraflar arasında yeni kurumların, meclislerin ve uzlaşmaların kurulmasını sağlayan bir dizi anlaşma vardı. Sonuç olarak Kuzey İrlanda, İrlanda Cumhuriyeti ve İngiltere arasındaki ilişkiler düzeldi. Kapsayıcı bir sistem oluşturma sürecinde ve farklı dini ve toplumsal kökenlerden insanları bir araya getirme çabası kapsamında, belirli bir oya ulaşıldıktan sonra tüm tarafların hükümete yer alması mümkün kılındı. Bu da, hükümete karşı geleneksel bir muhalefetin olmamasına yol açtı; karar almak için fikir birliği ve genel anlaşma sağlanması gerekiyordu, böylece hızlı karar vermenin önü kesildi.

instantaneously, said Ahern. It is therefore the duty of all democratically elected politicians to make peace the primary objective and to bring people together by agreeing on smaller issues. Initial successes could then be progressively built upon, which Bertie Ahern ascribes to human nature and the psychology of convening around a common denominator. Speaking from his experience of Northern Ireland, Ahern reflected upon the need to convince the general population of the importance of lasting peace to secure stability, as well as economic growth. He revealed one of the political measures taken during times of the Good Friday Agreement, aiming at building confidence and trust within the society, was by achieving agreement on the smallest issues and having rivaling communities reach out to each other to build mutual understanding. Despite the process of building peace requiring time and courage, Ahern remains convinced that peace is a prize worth investing such effort in.

Northern Ireland especially had seen a shift from a stagnating economy based nearly exclusively on peace- and security-oriented endeavours to one dominated by private businesses, once violence had been halted. Essential for such an achievement, according to Ahern, were a number of agreements that ensured the setting up of new institutions, assemblies and compromises between the conflicting parties. As a result, relations between Northern Ireland, the Republic of Ireland and Britain ameliorated. In the process of establishing an inclusive system, in an effort of uniting people from different religious and societal backgrounds, all parties were able to share government once a certain vote had been reached. This, in turn, led to a lack of traditional opposition to government, requiring consensus and general agreement to pass decisions, hindering fast decision making. Further, the speaker put great emphasis on the importance of conveying the message that peace is interlinked with and achieves lasting economic and social benefit, which can lead to an overall improvement to the quality of life. According to Ahern, the effects of this prolonged period of economic decline can be witnessed to this day; Northern Ireland remains a far cheaper area for business activities than surrounding countries and the population holds a general appreciation for new job opportunities, rooted in the history of 30 years of troubles.

“*To this day economy has been central to the peace process in Northern Ireland.*”

Ekonomi günümüzde hâlâ Kuzey İrlanda'daki barış sürecinin en temel konularından biri.”

Bertie Ahern

Former Taoiseach of Ireland
İrlanda eski Başbakanı

Ayrıca konuşmacı, barışın kalıcı ekonomik ve sosyal faydalarla bağlantılı olduğunu ve yaşam kalitesinde genel bir iyileşmeye yol açabilecek bu faydaları beraberinde getirdiğini herkese anlatmanın önemini de vurguladı. Ahern'e göre, İrlanda'nın tecrübe ettiği uzun süreli ekonomik gerileme döneminin etkileri günümüzde hâlen görülebilmektedir; Kuzey İrlanda, ticari faaliyetler için çevre ülkelere göre çok daha ucuz bir bölge olmaya devam ediyor ve ülke halkı yeni istihdam fırsatlarına çok değer veriyor.

Eski Başbakan Ahern, hiçbir çatışmanın aynı olmadığını kabul etse de, Kuzey İrlanda çatışmasının bazı unsurlarından dersler çıkarılabileceğine ve bunların diğer bölgelere uyarlanabileceğine inanıyor. Örnek olarak, son yıllarda dünyanın diğer çatışma bölgelerinden birçok insanın anlaşma süreçlerinin nasıl ilerlediğine tanık olmak için Kuzey İrlanda'ya geldiğini aktarıyor. Kuzey İrlanda örneğinden çıkarılacak dersler arasında siyasi partilerin ve sivil toplumun nasıl bir araya getirilebileceğine dair içgörüler var. Bertie Ahern'e göre kalıcı barış için bir şart, barışın ilgili tüm taraflarca geniş çapta kabul görmesi ve azami kapsayıcılık ihtiyacıdır. Bununla birlikte, Ahern hem ahlaki hem de somut ve politik nedenlerle dolayı, çatışan tüm tarafların koşulsuz olarak sürece dahil edilmesini desteklemiyor. Çatışan tarafları müzakere süreçleri yoluyla bağlamak, Mitchell İlkeleri ile de gösterildiği üzere, İrlanda ve İngiltere

Although the former Prime Minister acknowledged that no two conflicts are the same, he believes that one may draw from some of the elements and lessons of the Northern Irish conflict and extrapolate these to other regions. For one, he recalls how throughout the past years many people from other conflict zones in the world have come to Northern Ireland to witness how the agreements have fared. Among the lessons to be learned from the example of Northern Ireland are the insights on how to bring political parties and civil society to operate together. One necessity for lasting peace, according to Bertie Ahern, is the need for its broad acceptance by all parties involved as well as maximized inclusivity. Nevertheless, he too does not support unconditional inclusion of all conflicting parties for reasons of both moral and practical, political nature. Binding the conflict parties through negotiation processes is essential for them to keep to agreements, as exemplified by the Mitchell Principles, agreed upon by the governments of Ireland and Britain, which is to ensure that all parties pursue their political agendas by peaceful means and regulated the participation in negotiations on the countries' futures. In the case of Northern Ireland, no party directly or indirectly involved in violence could be part of the peace process. Despite these prerequisite conditions, Blair and Ahern chose a predominantly inclusive approach, which involved the majority of parties including those associated with paramilitary groups. While Bertie Ahern recommended such a decision to be assessed based on the individual context of conflict, he also mentioned the risk that parties not involved in the process will not see themselves bound to its outcome. As Ahern succinctly remarked, concluding this point, *'You make peace with your enemies, not your friends'*.

***You make peace with your enemies,
not your friends.***

hükümetleri tarafından üzerinde anlaşmaya varılan ve tüm tarafların siyasi gündemlerini barışçıl yollarla takip etmelerini ve ülkelerin gelecekle ilgili müzakerelere katılımlarını düzenlemelerini sağlayan anlaşmalara uymaları için esastı. Kuzey İrlanda örneğinde, şiddete doğrudan veya dolaylı olarak dahil olan hiçbir taraf barış sürecinin parçası olmadı. Bu önkoşullara rağmen, Blair ve Ahern, paramiliter gruplarla bağlantılı olanlar da dahil olmak üzere tarafların çoğunluğunu dışarıda bırakmayan, ağırlıklı olarak kapsayıcı bir yaklaşım seçti. Bertie Ahern böyle bir kararın her çatışmanın kendine has bağlamına göre değerlendirilmesini tavsiye ederken, sürece dahil olmayan tarafların kendilerini sonuca bağlı görmeme riskinden de bahsetti. Ahern'in kısa ve öz bir şekilde belirttiği gibi, "Düşmanlarınızla barışırsınız, dostlarınızla değil". Son olarak Ahern, yuvarlak masa tartışmasının katılımcılarına sürdürülebilir ve kalıcı bir barışın tesis edilebilmesine yönelik yedi temel ders ve koşuldan bahsetti. İlk olarak, çatışan taraflar arasındaki diyalogu, sorunları çözmenin ve barışı inşa etmenin tek yolu olarak görüyor. Ahern, tartışmaya girmeden hiç kimsenin barışı inşa etmeye ikna edilemeyeceğini vurguladı. Ahern, ayrıca, yıllardır görüldüğü üzere "barış boşlukları"nın oluşmasına izin verilmemesinin gerektiğini, zira şiddete en çok eğilimi olanların bu boşlukları doldurmaya çalışacaklarını söyledi. Bertie Ahern, şiddet kullanmamaya ikna edildiklerinde ve bu konuda kararlı olduklarında, insanların siyasete dahil olmaları için çok daha güçlü motivasyonlarının olacağını da ifade etti. Meselenin bu boyutu, kendisinin önceden var olan herhangi bir güvensizliğin üstesinden gelmek için kendini diğer tarafların yerine koyma yönündeki tavsiyesi ile el ele gidiyor. Ahern, İrlanda hükümeti ile Kuzey İrlanda'daki Birlikçi liderler arasındaki temas eksikliğinin müzakerelerde endişelerin artmasına neden olduğunu ve dolayısıyla uzlaşmanın önünde engel olduğunu

***Barışı dostlarınızla değil
düşmanlarınızla yapıyorsunuz.***

Finally, Ahern presented the participants of the roundtable discussion with seven key lessons and requirements for the establishment of a sustainable and lasting peace. Firstly, he regards dialogue between the conflicting parties to be the only way to resolve issues and build peace. The speaker made the point that nobody can be persuaded to build peace without engaging in discussion. Further, the establishment of peace vacuums should be avoided at all costs, said Ahern, as those most committed to violence will try to fill them, as has been seen throughout the years. Bertie Ahern identified a far stronger motivation for people to become involved in politics when they have been convinced and are committed to not using violence. This aspect goes hand-in-hand with the second recommendation of putting oneself in the other parties' shoes to overcome any pre-existing mistrust. Ahern exemplified this by describing the lack of contact between the Irish government and the Unionist leaders in Northern Ireland, which led to increased apprehension in discussions, therefore standing in the way of compromise. Thirdly, the speaker touched upon the dilemma of how encompassing agreements should be in addressing underlying issues of conflict. While Ahern sees the benefits of handling fewer problems at a time, he identified the key lesson of greater long-term success in negotiations through the inclusion of all issues at hand. In the case of Northern Ireland, the decommissioning of weapons could be identified as an issue of high complexity and great demand. Strong demands by Unionists and the British side required the handing over of all weapons before the initiation of peace talks. A demand which would, if met at that early stage, have greatly stagnated any developments in the peace process, said Ahern. Alternatively, weapons were given to an international group facilitating the decommissioning of arms. Ahern attributed the success of the decommissioning to progress in negotiations as well as international inspection of weapons' use. As a fourth important lesson, Ahern pointed out the relevance of external players in breaking up tension between those conflict parties directly involved. As in the example of the United Kingdom long resisting assistance from third countries. Ahern accredits the Irish diaspora and thus the large Irish population in the United States of America for keeping the issue at the forefront of American politics in that time. In the speaker's eyes,

anlatarak bunu örneklendirdi. Üçüncü olarak, konuşmacı, çatışmanın altında yatan meseleleri ele alırken kapsayıcı anlaşmaların nasıl olması gerektiği ikilemine de değindi. Ahern, aynı anda daha az sorunla uğraşmanın kendine göre avantajları olsa da, gündemdeki tüm konuların dahil edildiği müzakerelerin daha uzun vadeli başarının anahtarı olduğunu ifade etti.

Kuzey İrlanda örneğinde silahların bırakılması, oldukça karmaşık, öte yandan fazlasıyla talep edilen bir konuydu. Birlikçiler ve İngiliz tarafı, barış görüşmelerinin başlamasından önce tüm silahların teslim edilmesini ısrarla istiyordu. Ahern, talebin bu erken aşamada karşılanması durumunda barış sürecinin ilerlemesini sekteye uğratacağını ifade etti. Bunun yerine yapılan, silahların devreden çıkarılmasını kolaylaştıran uluslararası bir gruba silahların teslim edilmesi oldu. Ahern, silahların bırakılmasındaki başarıyı müzakerelerdeki ilerlemeye ve silah kullanımının uluslararası denetimine bağladı. Dördüncü önemli ders olarak, Ahern, doğrudan müdahil olan çatışma tarafları arasındaki gerilimi kırmada dış aktörlerin alaka düzeyine dikkat çekti. Birleşik Krallık örneğinde olduğu gibi, üçüncü ülkelerden gelen yardıma uzun süre direniş gösterildi. Ahern, İrlanda diasporasını ve dolayısıyla Amerika Birleşik Devletleri'ndeki büyük İrlandalı nüfusu, konunun o dönemde Amerikan siyasetinin öncelikli meselesi hâline gelmesinde sorumlu görüyor. Ahern'e göre, günümüzün birbirine bağlı dünyasında dış müdahale, süreçlere doğrudan dahil olan taraflar arasındaki gerilimi kırmak suretiyle gitgide artan bir öneme sahip hale geldi. Her ne kadar İrlanda'daki Protestan ve Katolik gelenekler söz konusu olduğunda uygulanması zor olsa da, Bertie Ahern beşinci dersi 'tarihi geride bırakmak' olarak ifade etti. Ahern, tarihsel duyarlılık ve pragmatizm ihtiyacının yanı sıra başarılı olma kararlılığının çatışma çözümünün temel direkleri olduğunu söyledi. Barış süreçlerinde kapsayıcılığın ne kadar iyi olduğunun altını çizen altıncı ders, Kuzey İrlanda ve İrlanda Cumhuriyeti'nde 1998'de yapılan Hayırlı Cuma Anlaşmasına yönelik referandumda olduğu gibi, müzakere edilen anlaşmaların halk tarafından onaylanmasını sağlamaktır. Bu referandumda anlaşmaya %70'in üzerinde destek çıkmıştır. Bu koşulun amacı, barış anlaşmalarının kalıcı bir şekilde kabul edilmesini sağlamaktır. Ahern'in yedinci temel dersi, istikrarlı bir geleceği güvence altına almak için ekonomik kalkınma ve büyümeye yönelik yapı-

outside involvement has become of increasing importance in today's interconnected world, breaking up the tension between those players directly involved in the processes. While difficult in Ireland, in the case of protestant and catholic traditions respectively, Bertie Ahern made his fifth lesson to 'leave history at home'. A need for historic sensitivity and pragmatism, as well as determination to succeed are pillars of conflict resolution, said Ahern. Reiterating the relevance of inclusivity in peace processes, the sixth key lesson is to secure the populations validation of agreements that have been negotiated, such as in the simultaneous referendum on the Good Friday Agreement in Northern Ireland and the Republic of Ireland in 1998 which both brought results of over 70% in favour. Just as this requirement is to ensure a lasting acceptance of peace agreements, Ahern's seventh key lesson is to put in place structures and institutions for economic development and growth to secure a stable future. According to Bertie Ahern, working on such essential elements to a future outlook in cooperation with all conflicting parties can increase confidence and trust between those involved.

Bertie Ahern concluded his presentation by reinforcing the necessity of regarding all parties and individuals, including prisoners and those formerly convicted of violence, to be part of the process in establishing lasting peace. He provided the example of members of the Irish Republican Army (IRA) that had become advocates for peace, rather than re-offenders, upon their release from prison. With this striking anecdote Ahern lastly reflected on the longevity of peace agreements that are to be regarded as processes of closure. As the Good Friday Agreement brought an end to 30 years of violence, it also entailed the weight of 100 years of prior conflict.

lar ve kurumlar oluşturmak. Bertie Ahern'e göre, tüm çatışan taraflarla işbirliği içinde ve geleceği düşünerek bu tür temel unsurlar üzerinde çalışmak, ilgili taraflar arasındaki karşılıklı güveni arttırır.

Bertie Ahern sunumunu, mahkûmlar ve daha önce şiddetten hüküm giyenler de dahil olmak üzere tüm taraf ve bireylerin kalıcı barışı sağlama sürecinin bir parçası olmaları gerektiğini vurgulayarak sonlandırdı. Hapisten çıktıktan sonra yeniden suç işlemek yerine barışı savunan İrlanda Cumhuriyet Ordusu (IRA) üyelerini örnek olarak gösterdi. Ahern, bu çarpıcı anekdotla son olarak, yüzleşme ya da hesaplaşma süreci olarak da kabul edilmesi gereken barış anlaşmalarının uzun ömürlülüğüne dair düşüncelerini aktardı. Hayırlı Cuma Anlaşması 30 yıllık şiddeti sona erdirirken, aynı zamanda daha önceden devam eden 100 yıllık çatışmanın ağırlığını da taşıyordu.

Overview of the Cost of Conflict & Dividends of Peace in south-eastern Turkey

Mehmet Kaya has been the chairman of the Diyarbakır Chamber of Commerce and Industry since 2007. Starting in 2005, he was elected as a council member of the Diyarbakır Chamber of Commerce and Industry for four consecutive times. After serving as the vice-chairman between the years of 2005-2007, he was elected as the chairman of the Diyarbakır Chamber of Commerce and Industry. In 2010, he was one of the founding members of the Tigris Social Research Center (DİTAM). Throughout his career, Kaya has been involved in various social responsibility projects, including projects concerning the Kurdish issue.

Mehmet Kaya, chairman of the Diyarbakır Chamber of Commerce and Industry, focused in particular on Turkey, discussing the economic gains as well as the sacrifices in establishing peace by providing a detailed insight into the numbers and figures of the labour market and employment in the Kurdish majority cities. From an economic and societal perspective, Kaya also reflected upon the Kurdish issue, tying together economy, peace, and society, and calling for a comprehensive solution with a regional approach.

The Chairman of Diyarbakır Chamber of Commerce commenced his presentation by emphasising the importance of the work that DPI has done and the necessity for increased transparency on the interlinkage

Güneydoğu Anadolu'da Çatışmanın Maliyetine ve Barışın Getirilerine Bakış

Mehmet Kaya, 2005 yılından itibaren Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası (DTSO) meclis üyesi olarak görev yapmıştır. 2005-2007 yılları arasında Başkan Yardımcısı olarak görev yaptıktan sonra 2018 yılında Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı olarak seçilmiştir. DTSO'daki görevleri dışında Kaya, 2010 yılında Dicle Toplumsal Araştırmalar Merkezi'nin (DİTAM) kurucu üyeleri arasında yer almıştır. Kariyeri boyunca, Kürt meselesiyle ilgili inisiyatifler de dahil olmak üzere çeşitli sosyal sorumluluk projelerinde yer aldı.

Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Mehmet Kaya, Kürt nüfusun ağırlıklı yaşadığı şehirlerde işgücü piyasası ve istihdam rakamlarına ayrıntılı bir biçimde değinerek ekonomik kazanımların yanı sıra barışın tesis edilmesi için yapılan fedakarlıkları da ele aldı. Ekonomik ve toplumsal açıdan da Kürt meselesine eğilen Kaya, ekonomiyi, barışı ve toplumu birbiriyle ilişkilendirerek, bölgesel bir yaklaşımla kapsamlı bir çözüm çağrısında bulundu.

Diyarbakır Ticaret Odası Başkanı, sunumuna DPI'nın yaptığı çalışmaların önemine ve ekonomi ile Kürt meselesinin iç içeliğine dair farkındalığın artırılması gereğine vurgu yaparak başladı. Hükümet yetkilileri durumun maliyetini ve ekonomi üzerindeki etkisini tartışmaktan kaçınsa da, ekonomik faaliyetlere bizzat iştirak eden biri olarak Kaya, ekonomik

Mehmet Kaya giving an overview of the cost of conflict in south-eastern Turkey.

Mehmet Kaya çatışmanın Güneydoğu Anadolu'daki maliyetini anlatıyor.

of economy and the Kurdish issue. While governmental officials are said to have avoided discussing the cost and impact on economy, being involved in economic activity himself, Kaya assured to have felt the effect of economic stagnation first-hand. He iterated the importance of peace, seeing as the missed opportunities in local and regional peace contributions have been easily identified. Therefore, the business world should assist in creating awareness on peacebuilding, not least for their own prosperity and in light of past developments.

Mehmet Kaya delineated the economic history of the Kurdish-majority cities in the Southeast of modern-day Turkey, commencing with the first years of the Republic, during which the Kurdish region was regarded as highly attractive for agricultural activity and craftsmanship. However, with limited industrialism, restrictive policies on the Kurdish culture and tradition, increased security policies, as well as forced migration of Armenians and Assyrians from the region, a dire societal landscape and high poverty developed. With the rise of plant industrialisation in the 1960s, such underdeveloped regions were decided to be supported through transfers of resources. While Western areas of the country were subsequently funded in sectors of education, health and industrialisation, the majority of said sources in Eastern cities were,

durgunluğun etkisini hissettiklerini dile getirdi. Yerel ve bölgesel barış katkılarında kaçırılan fırsatların kolayca tespit edildiğini söyleyen Kaya, barışın önemini yineledi. Bu nedenle iş dünyası, geçmiş gelişmeler ışığında ve kendi refahını da düşünerek, barış inşası konusunda farkındalık yaratmaya yardımcı olmalıdır.

Mehmet Kaya, Güneydoğu Anadolu'daki Kürt nüfusun çoğunlukta olduğu şehirlerin ekonomik tarihini aktardı. Cumhuriyet'in ilk yıllarından bu yana, Kürt bölgesinin tarımsal faaliyet ve zanaatkarlık açısından son derece cazip görüldüğünü belirtti. Ancak sanayileşmenin sınırlı olması, Kürt kültür ve geleneğine yönelik kısıtlayıcı politikalar, artan güvenlik politikaları, Ermeni ve Süryanilerin bölgeden zorunlu göçü ile birlikte kötü bir toplumsal manzara ve yüksek yoksulluk ortaya çıktı. 1960'larda sanayileşmenin artmasıyla, bu tür az gelişmiş bölgelerin kaynak aktarımı yoluyla desteklenmesine karar verildi. Ülkenin batı bölgeleri daha sonra eğitim, sağlık ve sanayileşme sektörlerinde finanse edilirken, Doğu şehirlerinde söz konusu kaynakların çoğunluğu güvenlik ve askeri harcamalara tahsis edildi. 1975'ten 1980'lere kadar bölgenin GSYİH içindeki payı %20'den %7'ye düştü. Ayrıca, 2003 tarihli bir sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi, 21 Kürt kentinden 17'sinin ülkenin en az gelişmiş şehirleri arasında olduğunu gösterdi ve bu durum sonraki yıllarda da değişmedi. Türkiye'nin bölgeleri arasında açıklanan bu kalkınma açığını azaltma girişimi, 2012'de ülkeyi altı bölgeye bölmek için vesile oldu. Ancak burada fon tahsisi yanlış yapıldı ve bu nedenle girişim, başarısız oldu. En fazla desteğe ihtiyaç duyan bölge fonların yaklaşık %11'ini alırken, en gelişmiş iki bölge fonların %37'sini ve %18'ini aldı. Mehmet Kaya'ya göre bu durum, gelişmiş ve az gelişmiş iller arasındaki uçurumu daha da genişletti.

Kaya, bölgenin yabancı yatırım çekme konusunda yaşadığı sorunları anlattı. Yatırımcıların ilgisini çekmek amacıyla 2018 yılında kurulan organize sanayi tekstil bölgesini örnek olarak gösterdi. 64 yatırımcıdan 24'ü İstanbullu, tamamı Kürt kökenli, bölgede kökleri olan ve bölge ekonomisinin canlanmasını isteyen kişilerdi. Bu rakamlar, bölgeye yabancı olan yatırımcıları cezbedemeyen teşvik paketlerinin sınırlarını da gösteriyor. Durumun böyle olmasının en büyük nedenlerinden biri, hâlen devam eden çatışmadır. Kaya, yatırım için teşvikler ne kadar geliştirilirse geliştirilsin, yatırımcıların her zaman çatışmayı göz önünde

however, allocated to security and military expenditures. From 1975 to the 1980s, the region's share of the GDP declined from an initial 20% to a final 7%. Furthermore, a 2003 socio-economic development index showed that 17 of 21 Kurdish cities were amongst the least developed cities of the entire country, a status that did not change for years to come. An attempt of reducing this described gap in development amongst regions in Turkey was the 2012 incentive to divide the country into six regions. This approach was however flawed in the allocation of funding and therefore failed. While the region that required the most reinforcement received around 11% of the funds, the most developed two regions received 37% and 18% of the funds. According to Mehmet Kaya, it further widened the gap between developed and underdeveloped provinces.

Kaya went on to emphasise the issues the region has in attracting foreign investment. He provided the example of an organised industrial textile zone established in 2018 with the aim of engaging investors. Out of the 64 investors, 24 were from Istanbul, all of Kurdish origin, people who had roots in the region and who wanted the boost the economy of the region. These figures demonstrate a limit of the stimulus packages, failing to attract investors who are foreigners to the region. One of the biggest reasons for this is the lasting conflict. Kaya remarked that no matter how incentives for investment are developed, the investors are always forced to consider the conflict at hand. In this regard the speaker emphasised the significant importance of the peace process in 2012, which was widely seen as also a potential step toward enlivening the economy of the region and eliminating poverty. The processes brought upon confidence in the establishment of peace and prosperity that would have created commercial links and enabled development. The figures from that period also supported these new hopes. Turkey's exports to Iraq in 2011 totalled around 8 billion dollars, most of it to the Kurdistan region. In 2013, this number increased nearly 50% and reached 12 billion dollars, making Iraq the second most exported country. Today, this number is 7 billion dollars, and Iraq is in the fifth place amongst most exported countries. There was also a similar pattern in Diyarbakır, exports to Iraq reaching 281 million dollars in 2013, a number that has not been reached since then. During the period of the

“To this day economy has been central to the peace process in Northern Ireland.

Bölgesel ve ekonomik kalkınma barışa büyük bir katkıda bulunabilir.”

Mehmet Kaya

Chairperson of the Diyarbakır
Chamber of Commerce and Industry
DTSO Yönetim Kurulu Başkanı

bulundurmamak zorunda kaldıklarını belirtti. Bu bağlamda konuşmacı, bölge ekonomisini canlandırmaya ve yoksulluğu ortadan kaldırmaya yönelik potansiyel bir adım olarak da görülen 2012 yılındaki barış sürecinin önemini vurguladı. Süreçler barış ve refahın tesisine olan güveni getirdi, bu da ticari bağlar oluşturmayı ve kalkınmayı teşvik ediyordu. O döneme ait rakamlar da bu yeni umutları destekler nitelikteydi. Türkiye'nin 2011 yılında Irak'a ihracatı, çoğu Kürdistan bölgesine olmak üzere 8 milyar dolar civarındaydı. 2013 yılında bu rakam yaklaşık %50 artarak 12 milyar dolara ulaştı ve Irak'ı en çok ihracat yapılan ikinci ülke konumuna getirdi. Bugün bu rakam 7 milyar dolar ve Irak en çok ihracat yapılan ülkeler arasında beşinci sırada yer alıyor. Diyarbakır'da da benzer bir tablo vardı; Irak'a 2013'te 281 milyon dolara ulaşan ihracat, o zamandan beri tekrar bu seviyeye çıkmadı. Barış sürecinde Türkiye'nin gayri safi milli hasılası (GSMH) bugüne kadarki en yüksek rakam olan 900 milyar dolara ulaştı.

Kaya, bu gelişmeleri iki ana yatırıma bağladı. İlk olarak, 2015 yılında enerji sektöründe 2007 yılında başlamış olan ve o zamana kadar bölgeyi kapsamayan yatırım projeleri, nihayet bölgeyi de kapsadı. Hükümet, bölgenin çok ihtiyaç duyduğu sulamayı sağlayacak olan Güneydoğu Anadolu Projesi'yle (GAP) ilgili adımlar attı ve bölgenin sulama ihtiya-

peace process, Turkey's gross national product (GNP) reached 900 billion dollars, the highest number to date.

Kaya attributed these advancements to two main investments. Firstly, in 2015, the investment projects in the energy industry that had started in 2007 and had until then failed to include the region, finally included the region. The government took steps about GAP, the South-eastern Anatolia Project, which would provide the much-needed irrigation for the region and promised that in 4 years they would complete the constructions that would secure the irrigation needs of the region. Secondly, again in 2015, the government passed a new economic stimulus package that aimed to create centres of attraction in 23 cities in the region. While the initial interest and investment requests were high, all projects were soon either cancelled or minimized in their extent when the peace process was parked. The stimulus package was cancelled and the promises about irrigation were not realised.

Mehmet Kaya explained that following the end of the peace process and the Sur incidents (armed clashes in cities Diyarbakır, Cizre, Şırnak and Nusaybin) in 2016, the general atmosphere in the region changed. There were also economic consequences. Most of the Small and Medium Enterprises (SMEs) lost their capital and labour force. According to the figures of the Diyarbakır Chamber of Commerce and Industry (DTSO), there was a capital loss of around 25% and a 40% loss of labour in the Sur region of Diyarbakır following the conflict.

Kaya linked the present and the past of the region, talking about two periods in time when there were major trends of migration, some of which was forced. Firstly, during the 1990s, there were huge migration waves. At the time, there was a state of emergency, and there were many cases of enforced disappearances, curfews, paramilitary groups targeting businesspeople, resulting in brain drain and loss of capital. Simultaneously, there was a huge migration from surrounding villages due to incidents of village burnings, an influx of uneducated and unskilled labour to the cities. The second major brain and capital loss is happening nowadays, as a result of the conflict and harsh security policies, following the peace process that lasted between 2013-2015. Kaya mentioned that up to 400 businesspeople in Diyarbakır are facing repercussions due to their involvement in the peace processes. Many

cını karşılayacak inşaatları 4 yıl içinde tamamlayacaklarının sözünü verdi. İkincisi, yine 2015 yılında hükümet, bölgedeki 23 şehirde cazibe merkezleri oluşturmayı amaçlayan yeni bir ekonomik teşvik paketini kabul etti. İlk etapta ilgi ve yatırım talepleri yüksek iken, barış süreci durdurulunca tüm projeler kısa sürede iptal edildi ya da ölçekleri küçültüldü. Teşvik paketi iptal edildi ve sulama konusunda verilen sözler yerine getirilmedi.

Mehmet Kaya, 2016 yılında barış sürecinin sona ermesi ve Sur olaylarının (Diyarbakır, Cizre, Şırnak ve Nusaybin illerinde yaşanan silahlı çatışmalar) ardından bölgedeki genel havanın değiştiğini açıkladı. Ekonomik sonuçları da oldu. KOBİ'lerin çoğu sermaye ve işgücünü kaybetti. Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası'nın rakamlarına göre, çatışmanın ardından Diyarbakır'ın Sur bölgesinde yaklaşık %25 sermaye ve %40 iş gücü kaybı yaşandı.

Kaya, bölgenin bugünü ile geçmişi arasında bağlantı kurarak, zaman içinde bir kısmı zorunlu olan büyük göç hareketlerinin yaşandığı başlıca iki dönemden bahsetti. İlk olarak, 1990'larda büyük göç dalgaları yaşandı. O zamanlar olağanüstü hal vardı ve zorla kaybetmeler, sokağa çıkma yasakları, iş insanlarının paramiliter gruplar tarafından hedef alınması gibi olaylar yaşanıyordu; bütün bunlar beyin göçü ve sermaye kaybıyla sonuçlandı. Aynı zamanda, köy yakma olayları nedeniyle çevre köylerden şehirlere büyük bir göç, eğitimsiz ve vasıfsız işçi akını oldu. 2013-2015 yılları arasında süren barış sürecinin ardından, çatışma ve sert güvenlik politikalarının bir sonucu olarak da günümüzde ikinci büyük beyin göçü ve sermaye kaybı yaşanıyor. Kaya, Diyarbakır'da 400'e yakın iş insanının barış süreçlerine dahil olmaları nedeniyle tepkilerle karşı karşıya olduğunu belirtti. Belediye başkanlarının görevden alındığı ve yerine devletin atadığı kayyumların geçtiği belediyelerle iş yapan birçok kişi, çalışmalarının karşılığı olan ödemeleri alamıyor. Çeşitli nedenlerden gerçekleştirilen ve tamamlanması geciktirilen güvenlik arka plan kontrolleri nedeniyle çeşitli işletmeler faaliyet gösteremez hâle geldi.

DTSO kayıtlarına göre 2010-2015 yılları arasında merkezini Türkiye'nin batısındaki şehirlere taşıyan şirket sayısı 10 civarındayken, 2016-2020 yılları arasında bu sayı 90'lara yükseldi. Bunlar bölgeye istihdam sağlayan büyük sermayeli şirketlerdi. 1990'larda, çatışmanın zirvesinde

who did business with the municipalities of which the mayors were removed from office and replaced with state-appointed trustees cannot receive compensation for their work. Various businesses cannot operate because of pending security background checks due to different reasons, affecting various industries.

According to DTSO's records, while the number of companies that moved their headquarters to cities in the west of Turkey was around 10 in between the years of 2010-2015, this number increased to around 90 in between the years of 2016 and 2020. Most of these were big companies with huge capital that provided employment to the region. Like in the 1990s, at the height of the conflict, currently there is another wave of brain drain and capital flight. The environment of conflict results in loss of human and financial capital, major decrease in economic activities, unemployment, and unsustainable businesses. According to Mehmet Kaya, there is a need for a regional and comprehensive approach to fundamental structural issues in the region. Kaya concluded his remarks by highlighting that economic policies will continue to fail to address the needs of the region unless there is a political solution.

olduğu gibi, şu anda başka bir beyin göçü ve sermaye kaçıışı dalgası yaşanıyor. Çatışma ortamı, beşeri ve finansal sermaye kaybına, ekonomik faaliyetlerde büyük düşüşe, işsizliğe ve sürdürülemez işletmelere neden oluyor. Mehmet Kaya'ya göre bölgedeki temel yapısal sorunlara yönelik bölgesel ve kapsamlı bir yaklaşıma ihtiyaç var. Kaya, siyasi bir çözüm olmadığı sürece ekonomi politikalarının bölgenin ihtiyaçlarına cevap vermemeye devam edeceğini vurgulayarak sözlerini tamamladı.

Discussion Session

The second part of the meeting allowed participants to engage with the speakers in an open discussion. The discussion session explored the ways in which the economy can act as a peace dividend and thus create opportunities for democratisation and conflict resolution. The speakers and participants commonly agreed on the necessity of an inclusive process for peace, involving all parties in comprehensive negotiations and finding regional approaches to underlying issues, whilst avoiding the use of violence.

Was the state of economy influential in the decision to start the negotiations in Northern Ireland? Did the prospect of an ameliorated economy play a role in convincing the public of the need for peace?

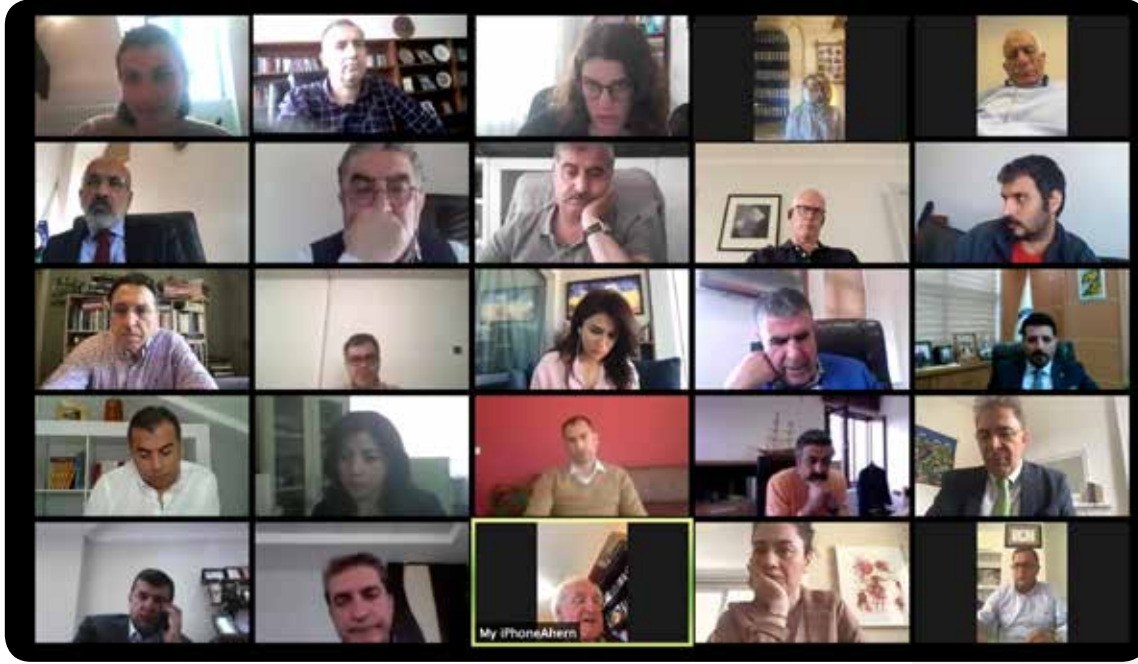
BA: The economy was very important because throughout the years of the Troubles unemployment was very high, investment was very low, economic growth was negative. The only thriving economy was that of security and policing, paid for by the British government. It was therefore essential to persuade the general society by mobilising businesspeople that were still investing and employing. The approach was to mobilise these people to talk about peace dividends and the peace process. For younger people, it is important to provide hope and confidence as an alternative to leaving or getting involved in violence. Therefore, the link between peace and economy is hugely important. Today Northern Ireland is a strong candidate for foreign direct investments. In fact, the country is now in a unique position as the only part of the UK that is in the single market customs union, because of Brexit.

Tartışma Oturumu

Toplantının ikinci kısmında katılımcılar konuşmacılarla diyaloga girdi. Tartışma oturumunda, ekonominin barışın bir getirisi olarak işlev gösterebileceği ve böylece demokratikleşme ve çatışma çözümü için fırsatlar yaratabileceği yöntemler üzerine konuşuldu. Konuşmacılar ve katılımcılar, tüm tarafları kapsamlı müzakerelere dahil eden ve şiddet kullanımından kaçınırken temel sorunlara bölgesel yaklaşımlar bulan, barışa yönelik kapsayıcı bir sürecin gerekliliği konusunda genel olarak fikir birliğine vardılar.

Kuzey İrlanda'da müzakerelerin başlamasında ekonominin rolünün bir etkisi oldu mu? Ekonominin düzelmesi ihtimali toplumu barışa iknâ etmekte bir rol oynadı mı?

BA: Ekonomi çok önemliydi çünkü Sıkıntı Yılları esnasında işsizlik çok yüksekti, yatırımlar çok düşüktü, ekonomik büyüme negatifti. Tek gelişen sektör, İngiliz hükümeti tarafından finanse edilen güvenlik ve polislik sektörleriydi. Bu nedenle, halen yatırım yapan ve istihdam sağlayan iş adamlarını harekete geçirmek suretiyle bütün toplumu ikna etmek gerekiyordu. Yaklaşımımız, bu insanları barışın getirileri ve barış süreci hakkında konuşmaları için harekete geçirmeye yönelikti. Genç insanlar için, şiddete dahil olmaya ya da ülkeyi terk etmeye bir alternatif olarak umut ve güven ortamı oluşturmak önemliydi. Dolayısıyla barış ve ekonomi arasındaki bağlantı son derece önemlidir. Bugün Kuzey İrlanda, doğrudan yabancı yatırımlar için güçlü bir adaydır. Aslında Kuzey İrlanda, şu anda Brexit nedeniyle Birleşik Krallık'ın ortak pazar gümrük birliğinde bulunan tek parçası olduğu için benzersiz bir konumda.

Participants engaging with speakers during the discussion session.

Tartışma oturumunda konuşmacılar ve katılımcılar birbirleriyle konuştu.

What was the contribution of the commerce chambers, associations, unions, and NGOs that work in areas related to the economy, such as development to the peace process?

BA: Throughout the 60s, 70s, early 90s ordinary people were hardly involved in public/political mobilisations due to a general fear of retaliation. Big protests were sporadic and merely surged after particularly shocking news. Slowly, civil society started working towards spreading the messages on peace and the necessity for an agreement. Examples are the involvement of the Women's Coalition, trade unions, and journalists as well as businesspeople. While most preferred not being involved at first, they were crucial in popularising the idea that there was a need for a process and an agreement. The increased involvement of the population in the process meant greater support for the Good Friday Agreement which was reflected in the votes at the end. Mobilisation of communities played a hugely influential role in putting an end to the violence.

Ekonomiyle alakalı alanlarda (örneğin kalkınma gibi) faaliyet gösteren ticaret odaları, dernekler, sendikalar ve STK'ların barış sürecine katkısı nasıl oldu?

BA: 60'lar, 70'le ve 90'ların başı esnasında sıradan insanlar, genel bir misilleme korkusu nedeniyle kamusal/siyasi seferberliklere pek dahil olmadılar. Büyük protestolar düzensiz olarak gerçekleşirdi ve özellikle şok edici olayların ardından çoğalırlardı. Sivil toplum yavaş yavaş barış ve anlaşmanın gerekliliğine dair kamuoyu yaratmak için çalışmaya başladı. Örnek olarak Kadınlar Koalisyonu, sendikalar ve gazetecilerin yanı sıra iş insanların katılımı gösterilebilir. Çoğu insan en başta katılmamayı tercih etse de, bir sürece ve anlaşmaya ihtiyaç olduğu fikrini yaygınlaştırmada çok önemliydiler. Nüfusun sürece artan katılımı, Hayırlı Cuma Anlaşması'na daha fazla destek anlamına geliyordu; bu da referandumda anlaşmaya destek için verilen oylarda açıkça görüldü. Topulukların seferber edilmesi, şiddetin sona ermesinde son derece etkili bir rol oynadı.

MK: During the Solution Process, while they did not openly refuse it, both sides did not actively encourage the involvement of the civil society. The entire resolution process did not provide a legal infrastructure to allow the direct participation of civil society. However, especially towards the end of the process, civil society played a role as a mediating actor with a self-assigned duty in the face of provocations. They tried to make sure that the negotiations continued. Various people now face prosecutions because of their efforts. One of the biggest reasons for this is the lack of legal infrastructure that provided protections for people who were involved in the process.

During the peace process in Turkey, as a chamber of commerce in the region, were there times when you were pressured to take sides? How did you navigate such pressures?

MK: Civil society in the region often faces pressure from both sides of the political circles. This is also why civil society needs to distance itself from politics. However, this is not easy. There are many challenges. Nevertheless, it is important to voice concerns over injustices and anti-democratic practices.

What other institutions can provide support for peace processes? In Northern Ireland, were you able to mobilise universities and academia? How can academia provide support or collaborate with businesspeople and the industry, especially in areas of conflict?

BA: Not only concerning conflict resolution but in general, it is often immensely difficult to convince the academia and universities to assist governments in economic renewal, to find different ways to attract business and investments. In the case of Northern Ireland, universities were interested in academic research which was not always compatible with what businesses wanted to do to boost the economy. Over the last 10 to 15 years, there has been a focus on increasingly engaging business with universities where businesspeople are identifying the kinds of courses, degrees, and outputs that they want from universities that are compatible with the demands of the market. There has been a lot of progress in this area. In the beginning, it was difficult because univer-

MK: Her ne kadar bunu açıktan ifade etmeseler de, çözüm sürecinde her iki taraf da sivil toplumun katılımını aktif olarak teşvik etmemiştir. Çözüm süreci bir bütün olarak sivil toplumun doğrudan katılımını sağlayacak yasal bir altyapı tesis etmedi. Ancak özellikle sürecin sonlarına doğru, provokasyonlar karşısında sivil toplum, kendine biçtiği arabulucu konumunda rol oynamıştır. Sivil toplum, müzakerelerin devam etmesini sağlamaya çalıştı. Çeşitli insanlar o zamanki faaliyetleri nedeniyle şimdi kovuşturmalara karşı karşıya. Bunun en büyük nedenlerinden biri, sürece dahil olan kişilere koruma sağlayan bir yasal altyapının olmayışdır.

Türkiye'deki barış süreci esnasında bölgede yer alan bir ticaret odası olarak taraf seçmeye zorlandığınız zamanlar oldu mu? Böyle bas-kılarla nasıl mücadele ettiniz?

MK: Bölgedeki sivil toplum genelde siyaseten iki taraftan da baskı görür. Dolayısıyla sivil toplumun siyasetle arasına mesafe koyması lazım. Fakat bu kolay değil, pek çok zorluk mevcut. Yine de adaletsizliklere ve demokratik olmayan uygulamalara karşı ses çıkarmak önemli.

Barış süreçlerine başka hangi kurumlar destek verebilir? Kuzey İrlanda'da üniversiteleri ve akademiye sürece katmayı başarabildiniz mi? Akademinin özellikle çatışma bölgelerinde iş insanlarıyla ve sanayiyle iş birliği yapması ve onlara destek olması nasıl mümkün olabilir?

BA: Yalnızca çatışma çözümüyle ilgili olarak değil, genel olarak da akademiye ve üniversiteleri hükümetlere ekonomik yenilenmede yardımcı olmaya, iş ve yatırımları çekmek için farklı yollar bulmaya ikna etmek genellikle son derece zor. Kuzey İrlanda örneğinde üniversiteler, işletmelerin ekonomiyi canlandırmak için yapmak istedikleriyle her zaman uyumlu olmayan akademik araştırmalarla ilgileniyorlardı. Son 10 ila 15 yılda, iş adamlarının üniversitelerden pazarın talepleriyle uyumlu olmasını istedikleri kurs, derece ve çıktı türlerini belirledikleri üniversitelerle giderek daha fazla iş ilişkisi kurmaya odaklanıldı. Bu alanda çok ilerleme kaydedildi. Bu başlangıçta zor oldu, çünkü üniversiteler kendilerini genellikle akademik ve bağımsız kurumlar olarak görüyor-

sities often saw themselves as academic and independent institutions. One of the things that were done Ireland to encourage this change as a government was to fund research projects that were beneficial towards the creation of innovative business opportunities, new products, and jobs. The decisions on which projects to fund were made through an independent board. This approach made a huge difference.

There is a conflict that has been going on for 35 years in Turkey. Many lost their lives and there is also a huge economic loss. Unless there is a political solution to this problem, these losses will continue. How is it possible to navigate provocations, especially in times when there are conflict resolution attempts?

BA: Armed struggle is never the solution. Much more can be achieved without violence. For example, civil rights movements and peaceful protests in Northern Ireland brought greater results in fighting for equal rights, jobs, education, and freedom than violent actions ever did. It was not easy to find a peaceful solution. There were many failed attempts. The reason why there was a success in 1998 was that the process, though not perfect, was inclusive. Everybody, including those deemed to be involved in terrorist activities, was included in the process, provided that they agreed to not resort to violence from that point on. The effort to build a political process and insisting on it is the most essential thing.

What can be done if one of the opposing parties is not willing to resolve the issue at hand, such as in the case of the Turkish government in terms of the Kurdish issue?

BA: It is important to find a point of contact with those that do not strive for peace, to discuss and argue the case for peace by political means, and to challenge the other. One approach would be to convince one's counterpart what a region or country would look like without conflict and violence. In terms of the economy, it is comparatively easy for people to get involved with violence if there is no promising outlook into the future. When there are jobs and good prospects, it is more difficult to resort to violence. This is where governments have the po-

lardı. İrlanda'da hükümet olarak bu değişikliği teşvik etmek için yapılan şeylerden biri, yenilikçi iş fırsatları, yeni ürünler ve işler yaratılmasına yönelik katkı sağlayan araştırma projelerini finanse etmektir. Hangi projelerin finanse edileceğine ilişkin kararlar bağımsız bir kurul aracılığıyla alındı. Bu yaklaşım büyük bir fark yarattı.

Türkiye'de 35 yıldır devam eden bir çatışma var. Çok sayıda insan hayatını kaybetti, bunun yanı sıra çatışmanın ekonomik maliyeti de çok büyük. Siyasi bir çözüm getirilmediği sürece bu kayıplar devam edecek. Özellikle çatışma çözümü girişimlerinin yapıldığı dönemlerde provokasyonlarla nasıl başa çıkılmalı?

BA: Silahlı mücadele asla çözüm değildir. Şiddet olmaksızın çok daha fazla şey elde edilebilir. Örneğin, Kuzey İrlanda'daki medeni haklar hareketleri ve barışçıl protestolar, eşit haklar, işler, eğitim ve özgürlük adına yürütülen mücadelede şiddet içeren eylemlerden daha fazla sonuç verdi. Barışçıl bir çözüm bulmak kolay değildi. Birçok başarısız girişim oldu. 1998'deki girişimin başarılı olmasının nedeni, sürecin mükemmel olmasa da kapsayıcı olmasıydı. Terör eylemlerine karıştığı kabul edilenler de dahil olmak üzere herkes, o andan itibaren şiddete başvurmama-yı kabul etmeleri şartıyla sürece dahil edildi. Siyasi bir süreç inşa etme çabası ve bu çabada ısrarcı olmak en önemli şeydir.

Eğer taraflardan biri meseleyi çözme konusunda istekli değilse – örneğin Kürt meselesinde Türk hükümeti gibi – bu konuda ne yapılabilir?

BA: Barış için çabalamayanlarla bir temas noktası bulmak, barış davasını siyasi yollarla tartışmak, ele almak ve bu hususta karşı tarafı zorlamak önemlidir. Örnek bir yaklaşım, muhataplarını bir bölgenin veya ülkenin çatışma ve şiddet olmadan nasıl görüneceğine ikna etmek olabilir. Ekonomi açısından, geleceğe dair umut verici bir yaklaşım yoksa, insanların şiddete bulaşması nispeten daha kolaydır. İşler ve beklentiler iyi olduğunda, şiddete başvurmak daha zordur. Bu, hükümetlerin olumlu bir rol oynama potansiyeline sahip olduğu bir alandır. Ancak eğitim amaçlı, yaşam kalitesini artıracak sosyo-ekonomik projeler için fon bulmak çoğu zaman zor olsa da, cezaevleri veya silah temini için fi-

tential to play a positively consequential role. However, while it is often difficult to receive funding for educational purposes, for socio-economic projects that would increase the quality of life, financial support is often easily provided for prisons or arms supply. There is no easy solution to these problems but ultimately to move people away from violence, it is necessary to address the sense of deprivation they may feel. This calls for planning, discussions, and challenging each other's views.

When discussing marginalised communities in Turkey, where should the investment of international communities be directed to and what should be the role of the international community?

MK: Currently, the majority of energy investments in the region are important foreign investments. It seems like this will soon also be the case for agriculture, making the region an attractive option for foreign investments. Furthermore, there are also opportunities in terms of investments in tourism and logistics.

Foreign intervention in politics has always been a sensitive topic, as people want to find their own solutions to their issues. Nevertheless, the assistance of an external facilitator, either a foreign country or civil society group, could potentially be useful and has been one of the shortcomings in several resolution processes.

nansal destek çoğu zaman kolayca sağlanmaktadır. Bu sorunların kolay bir çözümü yok ama nihayetinde insanları şiddetten uzaklaştırmak için, hissettikleri yoksunluk duygularını gidermek gerekiyor. Bu, planlamayı, tartışmayı ve tarafların birbirlerinin görüşlerine meydan okumalarını gerektirir.

Türkiye'deki marjinalize edilmiş toplulukları tartışırken uluslararası camianın yatırımları nereye yönlendirilmeli ve uluslararası camianın rolü ne olmalı?

MK: Halihazırda bölgedeki enerji yatırımlarının çoğunluğu önemli yabancı yatırımlardır. Görünen o ki, bu durum yakında tarım için de geçerli olacak ve bölgeyi yabancı yatırımlar için cazip bir seçenek haline getirecek. Ayrıca turizm ve lojistik yatırımları açısından da fırsatlar var. İnsanlar kendi sorunlarına kendileri çözüm bulmak istedikleri için siyasete dış müdahale her zaman hassas bir konu olmuştur. Yine de, yabancı bir ülke veya sivil toplum grubu gibi harici bir kolaylaştırıcının yardımı potansiyel olarak faydalı olabilir ve böylesi bir yardım, çeşitli çözüm süreçlerindeki eksikliklerden biri olmuştur.

Conclusion

This first meeting of the series called 'Mapping the Dividends of Peace in Turkey' focused on the economic benefits of peace, as well as the direct and indirect effects of peacebuilding on economic growth and stability, from an international and regional perspective. This activity proved a timely opportunity for a diverse group of participants from Turkey to come together through an online platform and discuss the interconnected relationship between conflict, peace and the economy at a time when the country is facing a serious economy crisis.

When the space for dialogue and freedom of expression is shrinking, tackling the economic situation can create opportunities for democratisation and conflict resolution. Lessons learned from how business communities in other countries acted in supporting peace can also help promote dialogue and enhance other elements of the peace process and are key to ensuring economic growth and stability after peace.

Feedback from participants indicated a strong interest in continuing to share and develop the knowledge and ideas presented during the meeting and to broaden the bases for dialogue on the economic dimensions of conflict, including among the wider business community, policymaking circles, the media and the general public.

DPI considers the role of the economy in peace processes as an important factor and will endeavour to develop and support activities on this topic during the course of 2021.

The online roundtable forms part of a larger series of activities planned in the context of the project: *"Forging Pathways to Peace and Democracy in Turkey"*, supported by the Norwegian and Irish government.

Sonuç

"Türkiye'de Barışın Ekonomik Getirilerinin Haritalandırılması" başlıklı bu ilk toplantı, uluslararası ve bölgesel bir perspektiften barışın ekonomik faydalarının yanı sıra barış inşasının ekonomik büyüme ve istikrar üzerindeki doğrudan ve dolaylı etkilerine odaklandı. Bu etkinlik, Türkiye'den kapsamlı bir grup katılımcının çevrimiçi bir platform aracılığıyla bir araya gelerek, ülkenin ciddi bir ekonomik krizle karşı karşıya olduğu bir dönemde çatışma, barış ve ekonomi arasındaki birbirleriyle bağlantılı ilişkiyi tartışmaları için tam zamanında bir fırsat sundu.

Diyalog ve ifade özgürlüğü alanı daraldığında, ekonomik durumla mücadele etmek suretiyle demokratikleşme ve çatışma çözümü için fırsatlar yaratılabilir. Diğer ülkelerdeki iş topluluklarının barışı desteklemek için nasıl hareket ettiğinden çıkarılan dersler aynı zamanda diyalogun ve barış sürecinin diğer unsurlarının geliştirilmesine yardımcı olabilir; bunlar aynı zamanda barıştan sonra ekonomik büyüme ve istikrarı sağlamanın anahtarıdır.

Katılımcılardan gelen geri bildirimler, toplantı sırasında sunulan bilgi ve fikirleri paylaşmaya ve geliştirmeye devam etmeye ve daha geniş iş dünyası, siyasi çevreler, medya ve toplumun geneli dahil olmak üzere, çatışmanın ekonomik boyutlarına ilişkin diyalog temellerini genişletmeye büyük ilgi duyduklarını gösterdi.

Ekonominin barış süreçlerindeki rolünü önemli bir faktör olarak gören DPI, 2021 yılı boyunca bu konudaki faaliyetleri geliştirmeye ve desteklemeye çalışacaktır.

Çevrimiçi yuvarlak masa, Norveç ve İrlanda hükümetleri tarafından desteklenen *"Türkiye'de Barış ve Demokrasiye Giden Yolların Oluşturulması"* projesi kapsamında planlanan daha geniş bir etkinlik dizisinin bir parçasını oluşturuyor.

Participant List

Abdulkadir Demir	Head of Batman Chamber of Commerce and Industry
Abdurrahman Aslan	Chairperson of Diyarbakır Organized Industry Business People Association
Abdurrahman Kurt	AK Party Central Executive Board
Ali Bayramoğlu	Columnist at Daily Karar & Political Commentator
Alican Ebedinoğlu	Head of Diyarbakır Bar Association
Alper Görmüş	Columnist, Serbestiyet
Angelina Eichhorst	Managing Director, European External Action Service (EEAS)
Asuman Cevahir	TOBB Women Entrepreneurs Board Chairperson / Şanlıurfa
Ayşegül Doğan	Journalist, Yeniden TV
Aziz Özkılıç	East Industry and Business World Federation (DOĞUSİFED)
Bekir Güneş	News Editor - Gazete Emek and Dokuz8Haber
Berrin Tatlı Uçar	Head of VATSİAD
Bertie Ahern	Former Taoiseach of Ireland
Burç Baysal	Head of Diyarbakır Industrialists and Business People Association
Cansu Çamlıbel	Editor in chief of Duvar English
Celalettin Birtane	Chairperson of DTSO Council
Ebru Baybara Demir	Chef, Social Entrepreneur, 'From Soil to Plate' Agricultural Development Cooperative
Erdal Koç	Head of Muş Chamber of Commerce
Etyen Mahçupyan	Vice Chair of Future Party
Faruk Korkmaz	Chairperson of DTSO Education and Science Foundation
Ferda Cemiloğlu	Businessperson
Filiz Bedirhanoğlu	Deputy Chairwoman of Diyarbakır Industrialists' and Business People Association (DİSİAD)

Katılımcı Listesi

Abdulkadir Demir	Batman Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı
Abdurrahman Aslan	Diyarbakır Organize Sanayi İş İnsanları Derneği (DOSİAD) Başkanı
Abdurrahman Kurt	AK Parti MYK
Ali Bayramoğlu	Gazeteci ve Siyasi Yorumcu
Alican Ebedinoğlu	Diyarbakır Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı
Alper Görmüş	Gazeteci, Serbestiyet
Angelina Eichhorst	Avrupa Dış Eylem Servisi (EEAS) İdari Direktörü
Asuman Cevahir	TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı / Şanlıurfa
Ayşegül Doğan	Gazeteci, Yeniden TV
Aziz Özkılıç	Doğu Sanayi ve İş Dünyası Federasyonu (DOĞUSİFED)
Bekir Güneş	Haber Editörü - Gazete Emek ve Dokuz8Haber
Berrin Tatlı Uçar	VATSİAD Başkanı
Bertie Ahern	Eski İrlanda Başbakanı
Burç Baysal	Diyarbakır Sanayici ve İş İnsanları Derneği (DİSİAD) Yönetim Kurulu Başkanı
Cansu Çamlıbel	Duvar English Yazı İşleri Müdürü
Celalettin Birtane	DTSO Meclis Başkanı
Ebru Baybara Demir	Şef, Sosyal Girişimci, Toprakdan Tabağa Tarımsal Kalkınma Kooperatifi
Erdal Koç	Muş Ticaret Odası Başkanı
Etyen Mahçupyan	Gelecek Partisi Başkan Yardımcısı
Faruk Korkmaz	DTSO Eğitim ve Bilim Derneği Başkanı
Ferda Cemiloğlu	İş İnsanı
Filiz Bedirhanoğlu	Diyarbakır Sanayici ve İş İnsanları Derneği (DİSİAD) Başkan Yardımcısı
Gülşen Orhan	Cumhurbaşkanlığı Başkanışmanı

Gülşen Orhan	Chief Advisor to the President
İbrahim Çanakçı	Chairperson Responsible for Economy and Finance Policies of DEVA Party
İzzet Akyol	Senior Consultant at Exen International Trading Ltd. PMP Investments
Kadri Salaz	Chairperson of Van Entrepreneur Business People Association (VANGİAD)
Kerim Rota	Chairperson Responsible for Economy Policies of Future Party
Mahmut Bozarslan	Senior Journalist
Mehmet Emin Aktar	Former Head of Diyarbakır Bar Association & Member of WPC
Prof Mehmet Asutay	Professor of Middle Eastern and Islamic Political Economy & Finance Durham University Business School
Mehmet Dalkıran	Chairperson of Southeast Textile Industry and Businesspeople's Association (GÜNTİAD)
Mehmet Kaya	Head of DTSO
Mehmet Vural	Chairperson of Tigris Social Research Centre Committee (DİTAM)
Mesut Azizoğlu	Vice chairperson of Tigris Social Research Centre Committee (DİTAM)
Müslüm Erbay	Chairperson of East Industry and Business World Federation (DOĞUSİFED)
Mustafa Vural	Head of Diyarbakır Chambers of Certified Public Accountants
Murat Yetkin	Senior Journalist, yetkinreport.com
Nahit Eren	Head of Diyarbakır Bar Association
Nagehan Alçı	Columnist at Daily Habertürk
Nihal Bensigu Karaca	Columnist at Daily Habertürk
Nasır Duyan	Deputy Chairperson of Mardin Organised Industry Zone
Necdet İpekyüz	HDP Batman MP
Necdet Takva	Head of Van Chamber of Commerce and Industry
Nevin İl	East and Southeast Business Women Association (DOGÜNKAD)

İbrahim Çanakçı	DEVA Partisi Ekonomi ve Finans Politikaları Başkanı
İzzet Akyol	Kıdemli Danışman, Exxen International Trading Ltd. PMP Investments
Kadri Salaz	Van Girişimci İş İnsanları Derneği (VANGİAD) Başkanı
Kerim Rota	Gelecek Partisi Ekonomi Politikaları Başkanı
Mahmut Bozarslan	Kıdemli Gazeteci
Mehmet Emin Aktar	Eski Diyarbakır Baro Başkanı ve Akil İnsanlar Heyeti Üyesi
Prof Mehmet Asutay	Ortadoğu ve İslami Politik Ekonomi ve Finans Profesörü, Durham University Business School
Mehmet Dalkıran	Güneydoğu Tekstil Sanayi ve İş İnsanları Derneği (GÜNTİAD) Başkanı
Mehmet Kaya	Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası (DTSO) Başkanı
Mehmet Vural	Chairperson of Tigris Social Research Centre Committee (DİTAM)
Mesut Azizoğlu	Dicle Toplumsal Araştırmalar Merkezi (DİTAM) Başkan Yardımcısı
Müslüm Erbay	Doğu Sanayi ve İş Dünyası Federasyonu (DOĞUSİFED) Başkanı
Mustafa Vural	Diyarbakır Mali Müşavirler Odası Başkanı
Murat Yetkin	Kıdemli Gazeteci, yetkinreport.com
Nahit Eren	Diyarbakır Barosu Başkanı
Nagehan Alçı	Gazeteci, Habertürk
Nihal Bensigu Karaca	Gazeteci, Habertürk
Nasır Duyan	Mardin Sanayici ve İşadamları Derneği Başkan Yardımcısı
Necdet İpekyüz	HDP Batman Milletvekili
Necdet Takva	Van Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı
Nevin İl	Doğu ve Güneydoğu İş Kadınları Derneği (DOGÜNKAD)
Oral Çalışlar	Gazeteci, Posta Gazetesi
Osman Geliş	Şırnak Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı, TOBB Yüksek Koordinasyon Kurulu Üyesi

Oral Çalışlar	Columnist, Posta Daily
Osman Geliş	Head of Şırnak Chamber of Commerce and Industry/ Member of TOBB High Coordination Council
Paul Amann	Counsellor, Political Affairs, German Embassy Ankara
Reha Ruhavioğlu	Researcher
Reyhan Aktar	Head of Diyarbakır Businesswomen Association (DIKAD)
Roelf Meyer	Former MP for South Africa's National Party & Chief Negotiator in the Multiparty Negotiating Forum of 1993
Selin Sayek Böke	Secretary-General of CHP
Sevda Keskin	Hakkari Women Entrepreneurs
Sevim Vural	DTSO Women's Council
H.E. Sonya McGuinness	Ambassador of Ireland to Turkey
Şahismail Bedirhanoğlu	Former Head of GUNSIAD
Şirin Payzın	Journalist at T24
Tarik Çelenk	Director of Ecopolitic Thought Center
Tuğrul Arık	Founding Council Member of İYİ Party
Timothy Smart	Eastern Mediterranean Department Head, Foreign & Commonwealth Office
Ümit İzmen	Professor of Economics, University of Namık Kemal
Vahap Coşkun	Professor of Law at Dicle University
Vegard Ellefsen	Former Norwegian Ambassador to Turkey
Yahya Alper Bektaş	Head of Fırat Industrialists and Business World Federation (FIRATSİFED)
Yıldıray Oğur	Columnist, Karar Daily
Zeynel Açıkgöz	Head of Tunceli Chamber of Commerce and Industry
Eren Buglalılar	Interpreter
Seray Okan	Interpreter
Kerim Yıldız	Chief Executive Officer, Democratic Progress Institute
Dr Esra Elmas	Head of Turkey Programme, Democratic Progress Institute
Katya Paus	Programme Officer, Democratic Progress Institute
Ulpjana Ruka	Programme Officer, Democratic Progress Institute

Paul Amann	Danışman, Siyasi İşler, Ankara Alman Konsoloslouğu
Reha Ruhavioğlu	Araştırmacı
Reyhan Aktar	Diyarbakır İş Kadınları Derneği (DIKAD) Başkanı
Roelf Meyer	Güney Afrika Ulusal Parti Eski Milletvekili ve 1993 Çok Partili Müzakere Forumu Baş Müzakerecisi
Selin Sayek Böke	CHP Genel Sekreteri
Sevda Keskin	Hakkari Kadın Girişimcileri
Sevim Vural	DTSO Kadın Meclisi
Sonya McGuinness	İrlanda'nın Türkiye Büyükelçisi
Şahismail Bedirhanoğlu	Eski GÜNSİAD Başkanı
Şirin Payzın	Gazeteci, T24
Tarik Çelenk	Ekopolitik Düşünce Merkezi Direktörü
Tuğrul Arık	İYİ Parti Kurucu Meclis Üyesi
Timothy Smart	İngiltere Dışişleri Ofisi, Doğu Akdeniz Bölüm Başkanı
Ümit İzmen	Namık Kemal Üniversitesi Ekonomi Bölümü Öğretim Üyesi
Vahap Coşkun	Dicle Üniversitesi, Hukuk Bölümü Öğretim Üyesi
Vegard Ellefsen	Norveç'in eski Türkiye Büyükelçisi
Yahya Alper Bektaş	Fırat Sanayici ve İş Dünyası Federasyonu (FIRATSİFED) Başkanı
Yıldıray Oğur	Gazeteci, Karar
Zeynel Açıkgöz	Tunceli Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı
Eren Buglalılar	Çevirmen
Seray Okan	Çevirmen
Kerim Yıldız	İcra Kurulu Başkanı, Demokratik Gelişim Enstitüsü
Dr Esra Elmas	Türkiye Programı Yöneticisi, Demokratik Gelişim Enstitüsü
Katya Paus	Program Görevlisi, Demokratik Gelişim Enstitüsü
Ulpjana Ruka	Program Görevlisi, Demokratik Gelişim Enstitüsü

DPI Aims and Objectives

Aims and objectives of DPI include:

- To contribute to broadening bases and providing new platforms for discussion on establishing a structured public dialogue on peace and democracy building.
- To provide opportunities, in which different parties are able to draw on comparative studies, analyse and compare various mechanisms used to achieve positive results in similar cases.
- To create an atmosphere whereby different parties share knowledge, ideas, concerns, suggestions and challenges facing the development of a democratic solution in Turkey and the wider region.
- To support, and to strengthen collaboration between academics, civil society and policy-makers.
- To identify common priorities and develop innovative approaches to participate in and influence democracy-building.
- Promote and protect human rights regardless of race, colour, sex, language, religion, political persuasion or other belief or opinion.

DPI aims to foster an environment in which different parties share information, ideas, knowledge and concerns connected to the development of democratic solutions and outcomes. Our work supports the development of a pluralistic political arena capable of generating consensus and ownership over work on key issues surrounding democratic solutions at political and local levels.

We focus on providing expertise and practical frameworks to encourage stronger public debates and involvements in promoting peace and democracy building internationally. Within this context DPI aims to contribute to the establishment of a structured public dialogue on peace and democratic advancement, as well as to widen and create new existing platforms for discussions on peace and democracy building. In order to achieve this we seek to encourage an environment of inclusive, frank, structured discussions whereby different parties are in the position to openly share knowledge, concerns and suggestions for democracy building and strengthening across multiple levels.

DPI's objective throughout this process is to identify common priorities and develop innovative approaches to participate in and influence the process of finding democratic solutions. DPI also aims to support and strengthen collaboration between academics, civil society and policy-makers through its projects and output. Comparative studies of relevant situations are seen as an effective tool for ensuring that the mistakes of others are not repeated or perpetuated. Therefore we see comparative analysis of models of peace and democracy building to be central to the achievement of our aims and objectives.

Demokratik Gelişim Enstitüsü'nün Amaçları ve Hedefleri

DPI'nin amaçları ve hedefleri:

- Barışın ve demokrasinin inşası üzerine yapılandırılmış bir kamusal diyalogun oluşması için gerekli olan tartışma ortamının geliştirilmesi ve genişletilmesi.
- Farklı kesimlerin karşılaştırmalı çalışmalar vesilesiyle bir araya gelerek, farklı dünya örnekleri özelinde benzer durumlarda olumlu sonuçlar elde etmek için kullanılmış çeşitli mekanizmaları incelemesine ve analiz etmesine olanak sağlamak. Farklı kesimlerin bir araya gelerek Türkiye ve daha geniş bir coğrafyada demokratik bir çözümün geliştirilmesine yönelik bilgilerini, düşüncelerini, endişelerini, önerilerini, kaygılarını ve karşılaşılan zorlukları paylaştığı bir ortam yaratmak. Akademisyenler, sivil toplum örgütleri ve karar alıcılar arasındaki işbirliğinin desteklemek ve güçlendirmek.
- Ortak öncelikleri belirlemek ve demokrasi inşası sürecini ve sürece katılımı etkileyecek yenilikçi yaklaşımlar geliştirmek. Din, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi görüş ve inanç farkı gözetmeksizin insan haklarını teşvik etmek ve korumak.

Demokratik Gelişim Enstitüsü (DPI), Türkiye'de demokratik bir çözümün geliştirilmesi için, farklı kesimlerin bir araya gelerek bilgilerini, fikirlerini, kaygılarını ve önerilerini paylaştıkları bir ortamı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmalarımız, demokratik çözümün sağlanması için kilit önem taşıyan konularda fikir birliğine varma ve uzlaşılan konuları sahiplenme yeteneğine sahip çoğulcu bir siyasi alanın geliştirilmesini desteklemektedir.

Kurum olarak güçlü bir kamusal tartışmayı; barışı ve demokrasiyi uluslararası düzeyde geliştirmeye yönelik katılımları teşvik etmek için uzmanlığa ve pratiğe dayalı bir bakış açısıyla hareket ediyoruz. Bu çerçevede barış ve demokratik ilerleme konusunda yapılandırılmış bir kamusal tartışmanın oluşturulmasına katkıda bulunmayı; barış ve demokrasi inşası tartışmaları için yeni platformlar yaratmayı ve mevcut platformları genişletmeyi amaçlıyoruz.

Bu amaçlara ulaşabilmenin gereği olarak, farklı kesimlerin demokrasinin inşası ve güçlendirmesi için bilgilerini, endişelerini ve önerilerini açıkça paylaşabilecekleri kapsayıcı, samimi ve yapılandırılmış tartışma ortamını çeşitli seviyelerde teşvik etmeye çalışıyoruz. DPI olarak farklı projelerimiz aracılığıyla akademi, sivil toplum ve karar alıcılar arasındaki işbirliğini desteklemeyi ve güçlendirmeyi de hedefliyoruz.

BOARD MEMBERS

YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

KERİM YILDIZ

(Chief Executive Officer / İcra Kurulu Başkanı)

Kerim Yıldız is an expert in conflict resolution, peacebuilding, international human rights law and minority rights, having worked on numerous projects in these areas over his career. Yıldız has received a number of awards, including from the Lawyers Committee for Human Rights for his services to protect human rights and promote the rule of law in 1996, and the Sigrid Rausing Trust's Human Rights award for Leadership in Indigenous and Minority Rights in 2005. Yıldız is also a recipient of the 2011 Gruber Prize for Justice. He has also written extensively on international humanitarian law, conflict, and various human rights mechanisms.

Kerim Yıldız çatışma çözümü, barışın inşası, uluslararası insan hakları ve azınlık hakları konusunda uzman bir isimdir ve kariyeri boyunca bu alanlarda çok çeşitli projelerde çalışmıştır. Kerim Yıldız, 1996 yılında insan haklarının korunması ve hukuk kurallarının uygulanması yönündeki çabalarından ötürü İnsan Hakları İçin Avukatlar Komitesi Ödülü'ne, 2005'te Sigrid Rausing Trust Vakfı'nın Azınlık Hakları alanında Liderlik Ödülü'ne ve 2011'de ise Gruber Vakfı Uluslararası Adalet Ödülü'ne layık görülmüştür. Uluslararası insan hakları hukuku, insancıl hukuk ve azınlık hakları konularında önemli bir isim olan Yıldız, uluslararası insan hakları hukuku ve insan hakları mekanizmaları üzerine çok sayıda yazılı esere sahiptir.

NICHOLAS STEWART QC

(Chair / Yönetim Kurulu Başkanı)

Nicholas Stewart, QC, is a barrister and Deputy High Court Judge (Chancery and Queen's Bench Divisions) in the United Kingdom. He is the former Chair of the Bar Human Rights Committee of England and Wales and former President of the Union Internationale des Avocats. He has appeared at all court levels in England and Wales, before the Privy Council on appeals from Malaysia, Singapore, Hong Kong and the Bahamas, and

in the High Court of the Republic of Singapore and the European Court of Human Rights. Stewart has also been the chair of the Dialogue Advisory Group since its founding in 2008.

Tecrübeli bir hukukçu olan Nick Stewart Birleşik Krallık Yüksek Mahkemesi (Chancery and Queen's Bench Birimi) ikinci hâkimidir. Geçmişte İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komitesi Başkanlığı (Bar Human Rihts Committee of England and Wales) ve Uluslararası Avukatlar Birliği (Union Internationale des Avocats) başkanlığı görevlerinde bulunmuştur. İngiltere ve Galler'de gerçekleşen ve Malezya, Singapur, Hong Kong, Bahamalar, Singapur ve Avrupa İnsan Hakları mahkemelerinin temyiz konseylerinde görüş bildirdi. Stewart, 2008'deki kuruluşundan bu yana Diyalog Danışma Grubunun başkanlığını da yürütüyor.

PRISCILLA HAYNER

Priscilla Hayner is co-founder of the International Center for Transitional Justice and is currently on the UN Department of Political Affairs Standby Team of Mediation Experts. She is a global expert on truth commissions and transitional justice initiatives and has authored several books on these topics, including *Unspeakable Truths*, which analyses truth commissions globally. Hayner has recently engaged in the recent Colombia talks as transitional justice advisor to Norway, and in the 2008 Kenya negotiations as human rights advisor to former UN Secretary-General Kofi Annan and the United Nations-African Union mediation team. Hayner has also worked significantly in the implementation stages following a peace agreement or transition, including Sierra Leone in 1999 and South Sudan in 2015.

Geçiş Dönemi Adaleti için Uluslararası Merkez'in (International Center for Transitional Justice) kurucularından olan Priscilla Hayner, aynı zamanda BM Kıdemli Arabuluculuk Danışmanları Ekibi'ndedir. Hakikat komisyonları, geçiş dönemi adaleti inisiyatifleri ve mekanizmaları konusunda küresel bir uzman olan Hayner, hakikat komisyonlarını küresel olarak analiz eden *Unspeakable*

Truths (Konulmayan Gerçekler) da dahil olmak üzere, alanda pek çok yayına sahiptir. Hayner, yakın zamanda Kolombiya barış görüşmelerinde Norveç'in geçiş dönemi adaleti danışmanı olarak ve 2008 Kenya müzakerelerinde eski BM Genel Sekreteri Kofi Annan ve Birleşmiş Milletler-Afrika Birliği arabuluculuk ekibinin insan hakları danışmanı olarak görev yapmıştır. Hayner, 1999'da Sierra Leone ve 2015'te Güney Sudan da dahil olmak üzere birçok ülkede, barış anlaşması ve geçiş sonrası uygulamaları konularında çalışmalar yapmıştır.

ARILD HUMLEN

Arild Humlen is a lawyer and Director of the Norwegian Bar Association's Legal Committee. He is widely published within a number of jurisdictions, with emphasis on international civil law and human rights, and he has lectured at the law faculty of several universities in Norway. Humlen is the recipient of the Honor Prize of the Bar Association of Oslo for his work on the rule of law and in 2015 he was awarded the Honor Prize from the international organisation Save the Children for his efforts to strengthen the legal rights of children.

Hukukçu olan Arild Humlen aynı zamanda Norveç Barosu Hukuk Komitesi'nin direktörüdür. Uluslararası medeni hukuk ve insan hakları gibi yargı alanları üzerine çok sayıda yazısı yayınlanmış, Norveç'te bir dizi hukuk fakültesinde ders vermiştir. Oslo Barosu bünyesinde Sığınmacılık ve Göçmenlik Hukuku Davaları Çalışma Grubu başkanı olarak yaptığı çalışmalardan dolayı Oslo Barosu Onur Ödülü'ne layık görülmüştür.

JACKI MUIRHEAD

Jacki Muirhead was appointed Chambers Administrator at Devereux Chambers, London, UK, in November 2015. Her previous roles include Practice Director at FJ Cleveland LLP, Business Manager at Counsels' Chambers Limited and Deputy Advocates Clerk at the Faculty of Advocates, UK.

Şu anda Devereux Chambers isimli hukuk firmasında üst düzey yönetici olarak görev yapan Jacki Muirhead bu görevinden önce Cleveland Hukuk Firması çalışma direktörü, Counsel's Chambers Limited isimli hukukçular odasında şef katip ve Avukatlar Fakültesi'nde (Faculty of Advocates) pazarlama müdürü olarak çalışmıştır.

ANTONIA POTTER PRENTICE

Antonia Potter Prentice is currently the Director of Alliance 2015 – a global network of humanitarian and development organisations. Prentice has extensive experience on a range of humanitarian, development, peace-making and peacebuilding issues through her previous positions, including interim Senior Gender Adviser to the Joint Peace Fund for Myanmar and providing technical advice to the Office of the Special Envoy of the UN Secretary General to the Yemen peace process. Prentice has also been involved in various international organisations including UN Women, Dialogue Advisory Group, and Centre for Humanitarian Dialogue. Prentice co-founded the Athena Consortium as part of which she acts as Senior Manager on Mediation Support, Gender and Inclusion for the Crisis Management Initiative (CMI) and as Senior Adviser to the European Institute for Peace (EIP).

Antonia Potter Prentice, insani yardım kuruluşlarının ve kalkınma örgütlerinin küresel ağı olan İttifak 2015'in direktörüdür. Prentice, Myanmar için Ortak Barış Fonu'na geçici Kıdemli Cinsiyet Danışmanı ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Yemen Özel Elçisi Ofisi'ne teknik tavsiyeler vermek de dahil olmak üzere insancıl faaliyetler, kalkınma, barış yapma ve barış inşası gibi konularda sivil toplum bünyesinde 17 yıllık bir çalışma tecrübesine sahiptir. BM Kadınları, Diyalog Danışma Grubu ve İnsani Yardım Diyalogu Merkezi gibi çeşitli uluslararası örgütlerde görev yapan Prentice, kurucuları arasında yer aldığı Athena Konsorsiyomu Arabuluculuk Desteği, Toplumsal Cinsiyet ve Kaynaştırma için Kriz Yönetimi İnsiyatifi'nde yöneticilik ve Avrupa Barış Enstitüsü'ne (EIP) başdanışmanlık yapmaktadır.

CATHERINE WOOLLARD

Catherine Woollard is the current Secretary General for ECRE, the European Council for Refugees and Exiles, a pan-European alliance of 96 NGOs protecting and advancing the rights of refugees, asylum seekers and displaced persons. Previously she served as the Director of the Brussels Office of Independent Diplomat, and from 2008 to 2014 she was the Executive Director of the European Peacebuilding Liaison Office (EPLO) – a Brussels-based network of not-for-profit organisations working on conflict prevention and peacebuilding. She also held the positions of Director

of Policy, Communications and Comparative Learning at Conciliation Resources, Senior Programme Coordinator (South East Europe/CIS/Turkey) at Transparency International and Europe/Central Asia Programme Coordinator at Minority Rights Group International. Woollard has additionally worked as a consultant advising governments on anti-corruption and governance reform, as a lecturer in political science, teaching and researching on the EU and international politics, and for the UK civil service.

Catherine Woollard, Avrupa Mülteci ve Sürgünler Konseyi (ECRE) Genel Sekreteri'dir. ECRE, Avrupa ülkelerinin ittifakına dayalı ve uluslararası koruma alanında çalışan yaklaşık 96 sivil toplum kuruluşunun üye olduğu bir ağıdır. Geçmişte Bağımsız Diplomatlar Grubu'nun Brüksel Ofis Direktörü olarak çalışan Woollard 2008-2014 yılları arasında çatışmanın önlenmesi ve barışın inşası üzerine çalışan sivil toplum kuruluşlarının oluşturduğu bir ağ olan Avrupa Barış İnşası İrtibat Bürosu'nun direktörü olarak görev yapmıştır. Conciliation Resources'da Siyaset, İletişim ve Karşılaştırmalı Öğrenme Birimi Direktörü, Transparency International'da Güneydoğu Avrupa ve Türkiye Kıdemli Program Koordinatörü, Minority Rights Group'da Avrupa ve Orta Asya Program Koordinatörü olarak görev yapmıştır. Hükümetlere yolsuzluk konusunda danışmanlık hizmeti vermiş, akademisyen olarak Birleşik Krallık'taki kamu kurumu çalışanlarına siyaset bilimi, AB üzerine eğitim ve araştırma ve uluslararası politika alanlarında dersler vermiştir.

COUNCIL OF EXPERTS

UZMANLAR KURULU ÜYELERİ

BERTIE AHERN

Bertie Ahern is the former Taoiseach (Prime Minister) of Ireland, a position to which he was elected following numerous Ministerial appointments as well as that of Deputy Prime Minister. A defining moment of Mr Ahern's three terms in office as Taoiseach was the successful negotiation of the Good Friday Agreement in April 1998. Mr Ahern held the Presidency of the European Council in 2004, presiding over the historic enlargement of the EU to 27 member states. Since leaving Government in 2008 Mr Ahern has dedicated his time to conflict resolution and is actively involved with many groups around the world. Current roles include Co-Chair of The Inter Action Council; Member of the Clinton Global Initiative; Member of the International Group dealing with the conflict in the Basque Country; Honorary Adjunct Professor of Mediation and Conflict Intervention in NUI Maynooth; Member of the Kennedy Institute of NUI Maynooth; Member of the Institute for Cultural Diplomacy, Berlin; Member of the Varkey Gems Foundation Advisory Board; Member of Crisis Management Initiative; Member of the World Economic Forum Agenda Council on Negotiation and Conflict Resolution; Member of the IMAN Foundation; Advisor to the Legislative Leadership Institute Academy of Foreign Affairs; Senior Advisor to the International Advisory Council to the Harvard International Negotiation Programme; and Director of Co-operation Ireland.

Tecrübeli bir siyasetçi olan Bertie Ahern bir dizi bakanlık görevinden sonra İrlanda Cumhuriyeti Başbakanı olarak görev yapmıştır. Bertie Ahern'in başbakanlık yaptığı dönemdeki en belirleyici gelişme 1998 yılının Nisan ayında Hayırlı Cuma Anlaşmasıyla sonuçlanan barış görüşmesi müzakerelerinin başlatılması olmuştur. Ahern, 2004 yılında Avrupa Konseyi başkanlığı görevini yürütürken Avrupa Birliği'nin üye ülke sayısının 27'ye çıktığı tarihsel süreçte payı olan en önemli isimlerden biri olmuştur. 2008 yılında aktif siyasetten

çekilen Bertie Ahern o tarihten bu yana bütün zamanını çatışma çözümü çalışmalarına ayırmakta ve bu amaçla pek çok grupla temaslarda bulunmaktadır. Ahern'in hali hazırda sahip olduğu ünvanlar şunlardır: The Inter Action Council Eşbaşkanlığı, Clinton Küresel İnsiyatifi Üyeliği, Bask Ülkesindeki Çatışma Üzerine Çalışma Yürüten Uluslararası Grup Üyeliği, İrlanda Ulusal Üniversitesi Arabuluculuk ve Çatışmaya Müdahale Bölümü Fahri Profesörlüğü, Berlin Kültürel Diplomasi Enstitüsü Üyeliği, Varkey Gems Vakfı Danışma Kurulu Üyeliği, Kriz İdaresi İnsiyatifi Üyeliği, Dünya Ekonomik Forumu Müzakere ve Çatışma Çözümü Forumu Konsey Üyeliği, Harvard Uluslararası Müzakere Programı Uluslararası Danışmanlar Konseyi Başkanlığı.

DERMOT AHERN

Dermot Ahern is a former Irish Member of Parliament and Government Minister and was a key figure for more than 20 years in the Irish peace process, including in negotiations for the Good Friday Agreement and the St Andrews Agreement. He also has extensive experience at the EU Council level, including as a key negotiator and signatory to the Constitutional and Lisbon Treaties. In 2005, he was appointed by the then UN Secretary General Kofi Annan, to be a Special Envoy on the issue of UN Reform.

Geçmişte İrlanda Parlamentosu milletvekilliği ve kabinede bakanlık görevlerinde bulunan Dermot Ahern, 20 yıldan fazla bir süre İrlanda barış sürecinde anahtar bir rol oynamıştır ve bu süre içinde Belfast Anlaşması (Hayırlı Cuma Anlaşması) ve St. Andrews Anlaşması için yapılan müzakerelere dahil olmuştur. AB Konseyi seviyesinde de önemli tecrübeleri olan Ahern, AB Anayasası ve Lizbon Antlaşmaları sürecinde de önemli bir arabulucu ve imzacı olmuştur. 2005 yılında dönemin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan tarafından BM Reformu konusunda özel temsilci olarak atanmıştır.

Prof. Dr. MEHMET ASUTAY

Professor Dr. Mehmet Asutay is a Professor of Middle Eastern and Islamic Political Economy & Finance at the Durham University Business School, UK. He researches, teaches and supervises research on Islamic political economy and finance, Middle Eastern economic development and finance, the political economy of the Middle East, including Turkish and Kurdish political economies. He is the Director of the Durham Centre for Islamic Economics and Finance and the Managing Editor of the Review of Islamic Economics, as well as Associate Editor of the American Journal of Islamic Social Science. He is the Honorary Treasurer of the BRISMES (British Society for Middle Eastern Studies); and of the IAIE (International Association for Islamic Economics).

Dr. Mehmet Asutay, İngiltere'deki Durham Üniversitesi'nin İşletme Fakültesi'nde Ortadoğu'nun İslami Siyasal Ekonomisi ve Finansı alanında profesör olarak görev yapmaktadır. Asutay Türk ve Kürt siyasal ekonomisi, İslami siyasal ekonomi, ve Ortadoğu'da siyasal ekonomi konularında dersler vermekte, araştırmalar yapmakta ve yapılan araştırmalara danışmanlık yapmaktadır.

ALİ BAYRAMOĞLU

Ali Bayramoğlu is a writer and political commentator. Since 1994, he has contributed as a columnist for a variety of newspapers. He is currently a columnist for Daily Karar. He is a member of the Wise Persons Committee in Turkey, established during the peace process between 2013-2015.

Ali Bayramoğlu, yazar ve siyasi yorumcudur. 1994 yılından bu yana çeşitli gazetelerde köşe yazarlığı yaptı. Halen, günlük Karar gazetesinde köşe yazmaya devam etmektedir. Türkiye'de 2013-2015 yılları arasında gerçekleşen Çözüm Sürecinde Akil İnsanlar Heyeti üyesidir.

Prof. CHRISTINE BELL

Professor Christine Bell is a legal expert based in Edinburgh, Scotland. She is Professor of Constitutional Law and Assistant Principal (Global Justice) at the University of Edinburgh, Co-director of the Global Justice Academy, and a member of the British Academy. She was chairperson of the Belfast-based human rights organization, the Committee on the Ad-

ministration of Justice, from 1995-7, and a founder member of the Northern Ireland Human Rights Commission established under the terms of the Belfast Agreement. In 1999 she was a member of the European Commission's Committee of Experts on Fundamental Rights. She is an expert on transitional justice, peace negotiations, constitutional law and human rights law. She regularly conducts training on these topics for diplomats, mediators and lawyers, has been involved as a legal advisor in a number of peace negotiations, and acted as an expert in transitional justice for the UN Secretary-General, the Office of the High Commissioner for Human Rights, and UNIFEM.

İskoçya'nın başkenti Edinburgh'ta faaliyet yürüten bir hukukçudur. Edinburgh Üniversitesi'nde Anayasa hukuku profesörü olarak ve aynı üniversite bünyesindeki Küresel Adalet Projesinde Müdür yardımcısı olarak görev yapmaktadır. İngiliz Akademisi üyesi de olan Bell, 1995-1997 yılları arasında Belfast merkezli İnsan Hakları örgütü Adalet İdaresi Komisyonu başkanı ve Belfast Anlaşması şartları çerçevesinde kurulan Kuzey İrlanda İnsan Hakları Komisyonu kurucu üyesi olarak görev yaptı. 1999'da ise Avrupa Komisyonu Temel Haklar Uzmanlar Komitesi üyeliğinde bulundu. Temel uzmanlık alanları Geçiş Dönemi Adaleti, Barış Müzakereleri, Anayasa Hukuku ve İnsan Hakları olan Prof. Bell, aynı zamanda bu konularda diplomat, arabulucu ve hukukçulara eğitim vermekte, BM Genel Sekreterliği, İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Ofisi ve UNIFEM'in de dahil olduğu kurumlarda hukuk danışmanı olarak görev yapmaktadır.

ORAL ÇALIŞLAR

Oral Çalışlar completed his studies at the Ankara University Faculty of Political Sciences. Was President of the Club of Socialist Thought at the university, as well as Secretary-General of the Ankara University Student Union. Wrote for Türk Solu journal which was launched in 1967 and for the Aydınlık journal which was launched in 1968. Was member of the editorial board of Aydınlık journal. Was arrested after the 12th of March 1971 military coup. Remained imprisoned for three years until the Amnesty law adopted in 1974. Was Editor in Chief for the Aydınlık daily newspaper launched in 1978. Was arrested again after the 12th of September 1980 military coup and released in August 1988 after four years in prison. Lived in Ham-

burg between 1990 and 1992 upon the invitation of the Senate of Hamburg. Worked for Cumhuriyet daily between 1992 and 2008. Broadcast television programmes on different channels, including TRT, 24TV, 360, and SKYTÜRK. Transferred from Cumhuriyet daily to Radikal daily in 2008. Between 2004-2007, he was in board of Turkish Journalists Association. He has a permanent press card. Became Editor in Chief for Taraf daily in 2013. Was part of the Wise People Committee in the same year. Later had to leave Taraf daily alongside Halil Berktaş, Alper Görmüş, Vahap Coşkun, Erol Katircioğlu, Mithat Sancar, and Yıldırım Oğur, among others, after the intervention of the Gülen Congregation. Returned to Radikal daily. Started writing for Posta daily after 2016, when Radikal was discontinued. Continues work as a commentator on TV news channels. Has 20 published books, including The Leaders' Prison, Hz. Ali, Mamak Prison from the 12th of March to 12th of September, The Kurdish Issue with Öcalan and Burkay, My 68 Memoirs, The Alevis, When Deniz and Friends Were Executed, My Childhood in Tarsus, The History of Gulenism. Recipient of a large number of journalism and research awards. Married (1976) to author and journalist İpek Çalışlar. Father of author Reşat Çalışlar.

Oral Çalışlar Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde eğitimini tamamladı. Üniversitede Sosyalist Fikir Kulübü başkanlığını ve Ankara Üniversitesi Öğrenci Birliği genel sekreterliğini yaptı. 1967'de kurulan Türk Solu ve 1967'de kurulan Aydınlık dergileri için yazdı. Ayrıca Aydınlık dergisinin yayın kurulu üyesiydi. 12 Mart 1971 darbesinden sonra tutuklandı ve 1974'te af yasağı çıkana kadar üç yıl cezaevinde kaldı. 1978 yılında çıkan Aydınlık Gazetesi'nin yazı işleri müdürlüğünü yaptı. 12 Eylül 1980 darbesi sonrasında tekrardan tutuklandı ve dört yıl cezaevinde kaldıktan sonra Ağustos 1988'de tahliye edildi. Hamburg Senato'sunun daveti üzerine gittiği Hamburg'da 1990-1992 yılları arasında yaşadı. 1992 ve 2008 yılları arasında Cumhuriyet Gazetesi'nde çalıştı. TRT, 24TV, 360 ve SKYTÜRK de dâhil olmak üzere çeşitli kanallarda televizyon programı yaptı. 2008 yılında Cumhuriyet'ten Radikal Gazetesi'ne geçiş yaptı. 2004-2007 yılları arasında Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu'ndaydı. Kendisinin sürekli basın kartı bulunmaktadır. 2013 yılında Taraf Gazetesi Yazı İşleri Müdürü oldu. Aynı yıl Âkil İnsanlar Heyeti'nde yer aldı. Daha sonra, Gülen Cemaati'nin müdahalesi sonucunda, Halil Berktaş, Alper Görmüş, Vahap Coşkun, Erol Katircioğlu, Mithat Sancar, Yıldırım Oğur ve diğerleriyle birlikte Taraf'tan ayrıldı. Radikal'e geri dönüş yaptı. Radikal Ga-

zetesini kapandıktan sonra, 2016 yılında Posta Gazetesi için yazmaya başladı. Televizyon programlarına siyaset yorumcusu olarak katılmaya devam etmektedir. 20 kitap yayınlamıştır. Bunların arasında 'Liderler Hapishanesi', 'Hz. Ali', 'Mamak Askeri Cezaevi', 'Öcalan ve Burkay'la Kürt Sorunu', '68 Anılarım', 'Alevis', 'Denizler İdamı Giderken', 'Çocukluğumun Tarsus'u' ve 'Fetullahçılığın Tarihi' de bulunmaktadır. Gazetecilik ve araştırma alanlarında birçok ödüle sahiptir. 1976'dan beri yazar ve gazeteci İpek Çalışlar ile evlidir. Yazar Reşat Çalışlar'ın babasıdır.

CENGİZ ÇANDAR

Cengiz Çandar is currently a columnist for Al-Monitor, a widely respected online magazine that provides analysis on Turkey and the Middle East. He is a former war correspondent and an expert on the Middle East. He served as a special adviser to the former Turkish president, Turgut Ozal. Cengiz Çandar is a Distinguished Visiting Scholar at the Stockholm University Institute for Turkish Studies (SUITS).

Kıdemli bir gazeteci ve köşe yazarı olan Çandar uzun yıllar Radikal gazetesi için köşe yazarlığı yapmıştır. Al Monitor haber sitesinde köşe yazarlığı yapmaktadır. Ortadoğu konusunda önemli bir uzman olan Çandar, bir dönem savaş muhabiri olarak çalışmış ve Türkiye eski Cumhurbaşkanı merhum Turgut Özal'a özel danışmanlık yapmıştır.

ANDY CARL

Andy Carl is an independent expert on conflict resolution and public participation in peace processes. He believes that building peace is not an act of charity but an act of justice. He co-founded and was Executive Director of Conciliation Resources. Previously, he was the first Programme Director with International Alert. He is currently an Honorary Fellow of Practice at the School of Law, University of Edinburgh. He serves as an adviser to a number of peacebuilding initiatives including the Inclusive Peace and Transition Initiative at the Graduate Institute in Geneva, the Legal Tools for Peace-Making Project in Cambridge, and the Oxford Research Group, London.

Andy Carl çatışma çözümü ve barış süreçlerine kamusal katılımın sağlanması üzerine çalışan bağımsız bir uzmandır. Barışın inşasının bir hayırseverlik faaliyetinden ziyade adaletin yerine getirilmesi çabası olduğuna inanan Carl,

çatışma Çözümü alanında çalışan etkili kurumlardan biri olan Conciliation Resources'un kurucularından biridir. Bir dönem Uluslararası Uyarı (International Alert) isimli kurumda Program Direktörü olarak görev yapan Carl, halen Edinburgh Üniversitesi Hukuk Fakültesi bünyesinde Fahri Bilim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır. Barış inşası üzerine çalışan Cenevre Mezunlar İnişiyatifi bünyesindeki Barış ve Geçiş Dönemi İnişiyatifi, Cambridge'te yürütülen Barışın İnşası için Yasal Araçlar Projesi ve Londra'da faaliyet yürüten Oxford Araştırma Grubu gibi bir dizi kurum ve oluşuma danışmanlık yapmaya devam etmektedir.

Dr. VAHAP COŞKUN

Dr. Vahap Coşkun is a Professor of Law at University of Dicle in Diyarbakır where he also completed his bachelor's and master's degrees in law. Coşkun received his PhD from Ankara University Faculty of Law. He has written for Serbestiyet and Kurdistan24 online newspaper. He has published books on human rights, constitutional law, political theory and social peace. Coşkun was a member of the former Wise Persons Commission in Turkey (Central Anatolian Region).

Dr. Vahap Coşkun Diyarbakır'da, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğretim üyesidir. Lisans ve lisansüstü eğitimini Dicle Üniversitesi'nde tamamladıktan sonra Ankara Üniversitesi'nde Hukuk Doktoru tamamlamıştır. Serbestiyet ve Kurdistan 24 online gazetesinde makale yazan Coşkun, insan hakları, anayasa hukuku, siyasal teori ve toplumsal barış konulu kitaplar yayınlamıştır. Coşkun, Akil İnsanlar Komisyonu'nun İç Anadolu bölgesi üyesiydi.

AYŞEGÜL DOĞAN

Ayşegül Doğan is a journalist who has conducted interviews, created news files and programmes for independent news platforms. She studied at the Faculty of Cultural Mediation and Communications at Metz University, and Paris School of Journalism. As a student, she worked at the Ankara bureau of Agence-France Presse (AFP), the Paris bureau of Courier International and at the Kurdish service of The Voice of America. She worked as a programme creator at Radyo Ekin, and as a translator-journalist for the Turkish edition of Le Monde Diplomatique. She was a lecturer at the

Kurdology department of National Institute of Oriental Languages and Civilizations in Paris. She worked on political communications for a long time. From its establishment in 2011 to its closure in 2016, she worked as a programmes coordinator at IMC TV. She prepared and presented the programme "Gündem Müzakere" on the same channel.

Bağımsız haber platformlarına özel röportaj, haber dosyası ve programlar hazırlayan gazeteci Ayşegül Doğan; Metz Üniversitesi Medyasyon Kültürel ve İletişim Fakültesi'nin ardından eğitimine Paris Yüksek Gazetecilik Okulu'nda devam etti. Okul yıllarında, Fransız Haber Ajansı-AFP'nin Ankara, Courier International'ın Paris bürosunda ve Amerika'nın Sesi Kürtçe servisinde gazeteciliği deneyimledi. Radyo Ekin'de programcı, Le Monde Diplomatique Türkçe'de çevirmen gazeteci olarak çalıştı. Paris'te yaşadığı süre içinde Doğu Dilleri ve Medeniyetleri Enstitüsü Kürdoloji bölümünde okutmanlık yaptı. Uzunca bir süre siyaset iletişimi ile ilgilendi. 2011'de kurulan IMC TV 2016'da kapatılana dek; program koordinatörü olarak çalıştı. Aynı kanalda "Gündem Müzakere" programını hazırladı ve sundu. Halen ülkesindeki pek çok meslektaş gibi etik ilkelere bağlı; bağımsız bir gazeteci olarak çalışma arayış, istek ve heyecanını koruyor.

VEGARD ELLEFSEN

Vegard is a Norwegian diplomat who retired 31 August 2019 from the foreign service when he left his last posting as ambassador to Ankara. He has been twice posted to NATO both as Permanent representative on the North Atlantic Council and deputy to the same position. He has earlier been posted to the Norwegian mission to the U.N. in New York and to the Embassy in Ottawa. In the Norwegian Ministry of foreign affairs he has been Political Director, Director General for the Regional division, Director of the Minister's secretariat and special envoy to the Sudan peace talks and special envoy to Syria and Iraq. Mr. Ellefsen has a Master in Political Science from the University of Oslo.

Norveçli bir diplomat olan Vegard, 31 Ağustos 2019'da dışişlerinden emekli olduğunda Ankara'da büyükelçi olarak görev yapmaktaydı. İki kere NATO'ya atanan Vergard, Kuzey Atlantik Konseyi Daimi Temsilcisi ve Daimi Temsilci Yardımcısı olarak görev yapmıştır. Daha öncesinde de New York'ta Norveç Birleşmiş Milletler Daimi Temsilciliği'nde ve Ottawa Büyükelçiliği'nde bulun-

du. Norveç Dış İşleri Bakanlığı'nda Siyasi İşler Direktörü, Bölgesel Bölünme Genel Müdürü, bakanın Özel Kalem Müdürlüğü Direktörü, Sudan barış müzakereleri özel temsilcisi ve Suriye ve Irak özel temsilcisi olarak görev aldı. Ellefsen Oslo Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi yüksek lisansı yapmıştır.

Prof. Dr. FAZIL HÜSNÜ ERDEM

Dr. Fazıl Hüsnü Erdem is Professor of Constitutional Law and Head of the Department of Constitutional Law at Dicle University, Diyarbakır. In 2007, Erdem was a member of the commission which was established to draft a new constitution to replace the Constitution of 1982 which was introduced following the coup d'etat of 1980. Erdem was a member of the Wise Persons Committee in Turkey, established by then Prime Minister Erdoğan, in the team that was responsible for the South-eastern Anatolia Region.

Fazıl Hüsnü Erdem Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı Başkanı'dır. 2007'de, 1980 darbesinin takiben yürürlüğe giren 1982 darbe anayasasını değiştirmek üzere kurulan yeni anayasa hazırlama komisyonunda yer almıştır. Erdem, 2013'de Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Demokratik açılım ve çözüm süreci kapsamında oluşturulan Akil İnsanlar Heyeti üyesidir.

Prof. Dr. SALOMÓN LERNER FEBRES

Professor Dr. Salomón Lerner Febres holds a PhD in Philosophy from Université Catholique de Louvain. He is Executive President of the Center for Democracy and Human Rights and Professor and Rector Emeritus of Pontifical Catholic University of Peru. He is former President of the Truth and Reconciliation Commission of Peru. Prof. Lerner has given many talks and speeches about the role and the nature of university, the problems of scholar research in higher education and about ethics and public culture. Furthermore, he has participated in numerous conferences in Peru and other countries about violence and pacification. In addition, he has been a speaker and panellist in multiple workshops and symposiums about the work and findings of the Truth and Reconciliation Commission of Peru. He has received several honorary doctorates as well as numerous recognitions and distinctions of governments and international human rights institutions.

Prof. Salomón felsefe alanındaki doktora eğitimini Belçika'daki Université Catholique de Louvain'de tamamlamıştır. Peru'daki Pontifical Catholic Üniversitesi'nin onursal rektörü sıfatını taşıyan Prof. Salomón Lerner Febres, aynı üniversite bünyesindeki Demokrasi ve İnsan Hakları Merkezi'nin de başkanlığını yapmaktadır. Peru Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu eski başkanıdır. Üniversitenin rolü ve doğası, akademik çalışmalarda karşılaşılan zorluklar, etik ve kamu kültürü konulu çok sayıda konuşma yapmış, şiddet ve pasifizizm konusunda Peru başta olmak üzere pek çok ülkede yapılan konferanslara konuşmacı olarak katılmıştır.

Prof. MERVYN FROST

Professor Mervyn Frost teaches International Relations, and was former Head of the Department of War Studies, at King's College London, UK. He was previously Chair of Politics at the University of Natal, Durban, South Africa and was President of the South African Political Studies Association. He currently sits on the editorial boards of International Political Sociology and the Journal of International Political Theory, among others. He is an expert on human rights in international relations, humanitarian intervention, justice in world politics, democratising global governance, the just war tradition in an era of New Wars, and ethics in a globalising world.

Londra'daki King's College'in Savaş Çalışmaları bölümünün başkanlığını yapmaktadır. Daha önce Güney Afrika'nın Durban şehrindeki Natal Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi bölümünün başkanlığını yapmıştır. Güney Afrika Siyaset Çalışmaları Enstitüsü Başkanlığı görevinde de bulunan Profesör Frost, İnsan Hakları ve Uluslararası İlişkiler, İnsancıl Müdahale, Dünya Siyasetinde Adalet, Küresel Yönetimin Demokratikleştirilmesi, Yeni Savaşlar Döneminde Adil Savaş Geleneği ve Küreselleşen Dünyada Etik gibi konularla da uzman bir isimdir.

DAVID GORMAN (Director, Eurasia)

David has more than 25 years of experience in the field of peacemaking. He started his career in the Middle East and he went on to work for international organisations on a wide range of conflicts around the world. David has been based in the Philippines, Indonesia, Liberia, Bos-

nia as well as the West Bank and Gaza and has been working in Eurasia for the last several years. He graduated from the London School of Economics, was featured in the award winning film 'Miles and War' as well as several publications and has published several articles on mediation.

David'in barış inşası alanında 25 yıldan fazla deneyimi bulunmaktadır. David kariyerine Orta Doğu'da başladı ve daha sonra uluslararası kurumlarda, dünyanın çeşitli yerlerinde olan çatışmalar üzerinde çalıştı. Kendisi Filipinler, Endonezya, Liberya, Bosna, Batı Şeria ve Gazze'de bulundu. Son birkaç yıldır da Avrasya bölgesinde çalışmaktadır. David London School of Economics'den mezun oldu, ödüllü 'Miles and War' filminde ve çeşitli yayınlarda yer aldı ve arabuluculukla ilgili çeşitli makaleler yayımladı.

MARTIN GRIFFITHS

Martin Griffiths is a senior international mediator and currently the UN's Envoy to Yemen. From 1999 to 2010 he was the founding Director of the Centre for Humanitarian Dialogue in Geneva where he specialised in developing political dialogue between governments and insurgents in a range of countries across Asia, Africa and Europe. He is a co-founder of Inter Mediate, a London based NGO devoted to conflict resolution, and has worked for international organisations including UNICEF, Save the Children, Action Aid, and the European Institute of Peace. Griffiths has also worked in the British Diplomatic Service and for the UN, including as Director of the Department of Humanitarian Affairs (Geneva), Deputy to the Emergency Relief Coordinator (New York), Regional Humanitarian Coordinator for the Great Lakes, Regional Coordinator in the Balkans and Deputy Head of the Supervisory Mission in Syria (UNSMIS).

Üst düzeyde uluslararası bir arabulucu olan Martin Griffiths, uluslararası bir arabulucudur ve yakın zamanda BM Yemen Özel Temsilcisi olarak atanmıştır. Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarındaki çeşitli ülkelerde hükümetler ile isyancı gruplar arasında siyasi diyalog geliştirilmesi üzerine çalışan Cenevre'deki İnsani Diyalog Merkezi'nin (Centre for Humanitarian Dialogue) kurucu direktörü olan Martin Griffiths 1999-2010 yılları arasında bu görevi sürdürmüştür. Çatışma çözümü üzerine çalışan Londra merkezli Inter Mediate'in kurucuları arasında bulunan Griffiths, UNICEF, Save the

Children ve Action Aid isimli uluslararası kurumlarda da görev yapmıştır. İngiltere Diploması Servisi'ndeki hizmetlerinin yanı sıra Birleşmiş Milletler bünyesinde Cenevre Ofisi'nde İnsani Faaliyetler Bölümü'nde yönetici, New York ofisinde Acil Yardım Koordinatörü yardımcılığı, Büyük Göller (Great Lakes) bölgesinde İnsani Yardım Koordinatörü, Balkanlarda BM Bölgesel Koordinatörü ve BM eski Genel Sekreteri Kofi Annan'ın BM ve Arap Birliği adına Suriye özel temsilciliği yaptığı dönemde kendisine baş danışmanlık yapmıştır.

KEZBAN HATEMİ

Kezban Hatemi holds an LL.B. from Istanbul University and is registered with the Istanbul Bar Association. She has worked as a self employed lawyer, as well as Turkey's National Commission to UNESCO and a campaigner and advocate during the Bosnian War. She was involved in drafting the Turkish Civil Code and Law of Foundations as well as in preparing the legal groundwork for the chapters on Religious Freedoms and Minorities and Community Foundations within the Framework Law of Harmonization prepared by Turkey in preparation for EU accession. She has published articles on women's, minority groups, children, animals and human rights and the fight against drugs. She is a member of the former Wise Persons Committee in Turkey, established by then Prime Minister Erdoğan, and sits on the Board of Trustees of the Technical University and the Darulacaze Foundation.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra İstanbul Barosuna kayıtlı olarak avukatlık yapmaya başlamıştır. Serbest avukatlık yapmanın yanı sıra UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'nda hukukçu olarak görev yapmış, Bosna savaşı sırasında sürdürülen savaş karşıtı kampanyalarda aktif olarak yer almıştır. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik süreci gereği hazırlanan Uyum Yasaları Çerçeve Yasasının Dini Özgürlükler, Azınlıklar ve Vakıflar ile ilgili bölümlerine ilişkin hukuki çalışmalarda yer almış, Türk Ceza Kanunu ve Vakıflar Kanunu'nun taslaklarının hazırlanmasında görev almıştır. İnsan hakları, kadın hakları, azınlık hakları, çocuk hakları, hayvan hakları ve uyuşturucu ile mücadele konularında çok sayıda yazılı eseri vardır. Recep Tayyip Erdoğan'ın başbakanlığı döneminde oluşturulan Akil İnsanlar Heyetinde yer almıştır. Bunun yanı sıra İstanbul Üniversitesi ile Darülaceze Vakfı Mütevelli heyetlerinde görev yapmaktadır.

Dr. EDEL HUGHES

Dr. Edel Hughes is a Senior Lecturer in Law at Middlesex University. Prior to joining Middlesex University, Dr Hughes was a Senior Lecturer in Law at the University of East London and a Lecturer in Law and the University of Limerick. She was awarded an LL.M. and a PhD in International Human Rights Law from the National University of Ireland, Galway, in 2003 and 2009, respectively. Her research interests are in the areas of international human rights law, public international law, and conflict transformation, with a regional interest in Turkey and the Middle East. She has published widely on these areas.

Dr. Edel Hughes, Middlesex Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde kıdemli öğretim üyesidir. Daha önce Doğu Londra Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Limerick Üniversitesi'nde görev yapan Hughes, doktorasını 2003-2009 yılları arasında İrlanda Ulusal Üniversitesi'nde Uluslararası İnsan Hakları Hukuku alanında tamamlamıştır. Hughes'un birçok yayınının da bulunduğu çalışma alanları içinde, Orta Doğu'yu ve Türkiye'yi de kapsayan şekilde, uluslararası insan hakları hukuku, uluslararası kamu hukuku ve çatışma çözümü yer almaktadır.

KADİR İNANIR

Kadir İnanır was born in 1949 Fatsa, Ordu. He is an acclaimed actor and director, and has starred in well over a hundred films. He has won several awards for his work in Turkish cinema. He graduated from Marmara University Faculty of Communication. In 2013 he became a member of the Wise Persons Committee for the Mediterranean region.

Ünlü oyuncu ve yönetmen Kadir İnanır, 100'ü aşkın filmde rol almış ve Türk sinemasına katkılarında dolayı pek çok ödüle layık görmüştür. 1949 senesinde Ordu, Fatsa'da doğan İnanır, Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo-Televizyon Bölümünden mezun olmuştur. 2013 senesinde barış sürecini yönetmek amacıyla kurulan Akil İnsanlar Heyeti'ne Akdeniz Bölgesi temsilcisi olarak girmiştir.

Prof. Dr. AHMET İNSEL

Professor Ahmet İnsel is a former faculty member of Galatasaray University in Istanbul, Turkey and Paris 1 Panthéon Sorbonne University, France.

He is Managing Editor of the Turkish editing house, İletişim, and member of the editorial board of monthly review, Birikim. He is a regular columnist at Cumhuriyet newspaper and an author who published several books and articles in both Turkish and French.

İletişim Yayınları Yayın Kurulu Koordinatörlüğünü yürüten Ahmet İnsel, Galatasaray Üniversitesi ve Paris 1 Panthéon-Sorbonne Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmıştır. Birikim Dergisi yayın kolektifi üyesi ve Cumhuriyet Gazetesinde köşe yazarıdır. Türkçe ve Fransızca olmak üzere çok sayıda kitabı ve makalesi bulunmaktadır.

ALEKA KESSLER

Aleka Kessler works as Project Officer at the Centre for Humanitarian Dialogue (HD). Having joined HD in 2017 to work on Syria, Aleka has been coordinating mediation project in complex conflict settings. Previously, Aleka also worked with Médecins Sans Frontières and the United Nations Association Mexico. She holds a degree in International Relations from the University of Geneva and a Master's degree in Development Studies from the Graduate Institute of International and Development Studies in Geneva, where she specialized in humanitarian affairs, negotiation and conflict resolution.

Aleka Kessler İnsani Diyalog Merkezi'nde (HD) proje sorumlusu olarak çalışmaktadır. Suriye üzerinde çalışmak için 2017 yılında HD'ye katılan Kessler, karmaşık çatışma ortamlarında arabuluculuk projesini yürütmektedir. Kessler daha önce Sınır Tanımayan Doktorlar ve Meksika Birleşmiş Milletler Derneği'nde çalışmıştır. Lisans eğitimini Cenevre Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde tamamlayan Kessler, daha sonra yüksek lisansını yine Cenevre'de bulunan Uluslararası ve Kalkınma Çalışmaları Yüksek Lisans Enstitüsü'nde (IHEID) Kalkınma Çalışmaları alanında yaptı. Kessler insanı yardım, arabuluculuk ve çatışma çözümü alanlarında uzmanlaşmıştır.

AVILA KILMURRAY

Avila Kilmurray is a founding member of the Northern Ireland Women's Coalition. She was part of the Coalition's negotiating team for the Good Friday Agreement and has written extensively on community action, the women's movement and conflict transformation. She serves as an adviser

on the Ireland Committee of the Joseph Rowntree Charitable Trust as well as a board member of Conciliation Resources (UK) and the Institute for British Irish Studies. She was the first Women's Officer for the Transport & General Workers Union for Ireland (1990-1994) and from 1994-2014 she was Director of the Community Foundation for Northern Ireland, managing EU PEACE funding for the re-integration of political ex-prisoners in Northern Ireland as well as support for community-based peace building. She is a recipient of the Raymond Georis Prize for Innovative Philanthropy through the European Foundation Centre. Kilmurray is working as a consultant with The Social Change Initiative to support work with the Migrant Learning Exchange Programme and learning on peace building.

Avila Kilmurray, Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu'nun kurucusudur ve bu siyasi partinin temsilcilerinden biri olarak Hayırlı Cuma Anlaşması müzakerelerine katılmıştır. Toplumsal tepki, kadın hareketi ve çatışmanın dönüşümü gibi konularda çok sayıda yazılı eseri vardır. Birleşik Krallık ve İrlanda'da aralarında Conciliation Resources (Uzlaşma Kaynakları), the Global Fund for Community Foundations (Toplumsal Vakıflar için Kürsel Fon), Conflict Resolution Services Ireland (İrlanda Çatışma Çözümü Hizmetleri) ve the Institute for British Irish Studies (Britanya ve İrlanda çalışmaları Enstitüsü) isimli kurumlarda yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmaktadır. 1990-94 yılları arasında Ulaşım ve Genel İşçiler Sendikası'nda Kadınlardan Sorumlu Yönetici olarak çalışmış ve bu görevi yerine getiren ilk kadın olmuştur. 1994-2014 yılları arasında Kuzey İrlanda Toplum Vakfı'nın direktörlüğünü yapmış ve bu görevi sırasında eski siyasi mahkumların yeniden entegrasyonu ile barışın toplumsal zeminde yeniden inşasına dair Avrupa Birliği fonlarının idaresini yürütmüştür. Avrupa Vakıflar Merkezi tarafından verilen Yenilikçi Hayırseverler Raymond Georis Ödülü'nün de sahibidir.

Prof. RAM MANIKKALINGAM

Professor Ram Manikkalingam is founder and director of the Dialogue Advisory Group, an independent organisation that facilitates political dialogue to reduce violence. He is a member of the Special Presidential Task Force on Reconciliation in Sri Lanka and teaches politics at the University of Amsterdam. Previously, he was a Senior Advisor on the Sri Lankan peace process to then President Kumaratunga. He has served as an advisor with Ambassador rank at the Sri Lanka Mission to the United Nations in New York and

prior to that he was an advisor on International Security to the Rockefeller Foundation. He is an expert on issues pertaining to conflict, multiculturalism and democracy, and has authored multiple works on these topics. He is a founding board member of the Laksham Kadirgamar Institute for Strategic Studies and International Relations, Colombo, Sri Lanka.

Amsterdam Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü'nde misafir Profesör olarak görev yapmaktadır. Sri Lanka devlet başkanına barış süreci için danışmanlık yapmıştır. Danışmanlık görevini hala sürdürmektedir. Uzmanlık alanları arasında çatışma, çokkültürlülük, demokrasi gibi konular bulunan Prof. Ram Manikkalingam, Sri Lanka'daki Laksham Kadirgamar Stratejik Çalışmalar ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nün kurucu üyesi ve yönetim kurulu üyesidir.

BEJAN MATUR

Bejan Matur is a renowned Turkey-based author and poet. She has published ten works of poetry and prose. In her writing she focuses mainly on Kurdish politics, the Armenian issue, minority issues, prison literature and women's rights. She has won several literary prizes and her work has been translated into over 28 languages. She was formerly Director of the Diyarbakır Cultural Art Foundation (DKSV). She is a columnist for the Daily Zaman, and occasionally for the English version, Today's Zaman.

Türkiye'nin önde gelen şair ve yazarlarından biridir. Şiir ve gazetecilik alanında yayımlanmış 10 kitabı bulunmaktadır. 2012 yılının başına kadar yazdığı düzenli köşe yazılarında Kürt siyaseti, Ermeni sorunu, gündelik siyaset, azınlık sorunları, cezaevi yazıları ve kadın sorunu gibi konuları işlemiştir. Yapıtları 28 değişik dile çevrilen Matur, çok sayıda edebiyat ödülü sahibidir. Diyarbakır Kültür ve Sanat Vakfı Kurucu Başkanlığı görevinde bulunmuştur.

Prof. MONICA MCWILLIAMS

Professor Monica McWilliams teaches in the Transitional Justice Institute at Ulster University in Northern Ireland. She currently serves on a three-person panel established by the Northern Ireland government to make recommendations on the disbandment of paramilitary organisations in Northern Ireland. During the Northern Ireland peace process, Prof. McWilliams co-founded the Northern Ireland Women's Coalition political party and was elected as a delegate to the Multi-Party Peace Negotiations

ons, which took place in 1996 to 1998. She was also elected to serve as a member of the Northern Ireland Legislative Assembly from 1998 to 2003. Prof. McWilliams is a signatory of the Belfast/Good Friday Agreement and has chaired the Implementation Committee on Human Rights on behalf of the British and Irish governments. For her role in delivering the peace agreement in Northern Ireland, Prof. McWilliams was one recipient of the John F. Kennedy Leadership and Courage Award.

Prof. Monica McWilliams, Ulster Üniversitesi'ndeki Geçiş Dönemi Adaleti Enstitüsü'ne bağlı Kadın Çalışmaları Bölümü'nde öğretim üyesidir. 2005-2011 yılları arasında Kuzey İrlanda İnsan Hakları Komisyonu Komiseri olarak Kuzey İrlanda Haklar Beyannamesi için tavsiyeler hazırlamaktan sorumlu olarak görev yapmıştır. Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu'nun kurucularından olan Prof. McWilliams 1998 yılında Belfast (Hayırlı Cuma) Barış Anlaşması'nın imzalanmasıyla sonuçlanan Çok Partili Barış Görüşmeleri'nde yer almıştır.

HANNE MELFALD

Hanne Melfald worked with the Norwegian Ministry of Foreign Affairs for eight years including as the Senior Adviser to the Secretariat of the Foreign Minister of Norway before she became a Project Manager in HD's Eurasia office in 2015. She previously worked for the United Nations for six years including two years with the United Nations Assistance Mission in Afghanistan as Special Assistant to the Special Representative of the Secretary-General. She has also worked for the United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs in Nepal and Geneva, as well as for the Norwegian Refugee Council and the Norwegian Directorate of Immigration. Melfald has a degree in International Relations from the University of Bergen and the University of California, Santa Barbara, as well as a Master's degree in Political Science from the University of Oslo.

Hanne Melfald, başdanışmanlık dahil olmak üzere 8 yıl boyunca Norveç Dışişleri Bakanlığı bünyesinde çeşitli görevlerde bulunmuş, 2015 yılından itibaren İnsani Diyalog için Merkez isimli kurumun Avrasya biriminde Proje Müdürü olarak çalışmaya başlamıştır. Geçmişte Birleşmiş Milletler bünyesinde görev almış, bu görevi sırasında 2 yıl boyunca Birleşmiş Milletler'in Afganistan Yardım Misyonunda BM Genel Sekreteri Özel Temsilcisi olarak görev yapmıştır. Ayrıca Birleşmiş Milletler Cenevre Yerleşkesi bünyesinde bulunan Nepal İnsani Yardım Koordi-

nasyon Ofisinde de görev almıştır. Bir dönem Norveç Sığınmacılar Konseyi ve Norveç Göçmenlik İşleri Müdürlüğünde çalışan Hanna Melfald Norveç'in Bergen ve ABD'nin Kaliforniya Üniversitelerinde aldığı Uluslararası İlişkiler eğitimi Olso Üniversitesinde aldığı Siyaset Bilimi yüksek lisans eğitimiyle tamamlamıştır.

ROELF MEYER

Meyer is currently a consultant on international peace processes having advised parties in Northern Ireland, Sri Lanka, Rwanda, Burundi, Iraq, Kosovo, the Basque Region, Guyana, Bolivia, Kenya, Madagascar, and South Sudan. Meyer's experience in international peace processes stems from his involvement in the settlement of the South African conflict in which he was the government's chief negotiator in constitutional negotiations with the ANC's chief negotiator and current South African President, Cyril Ramaphosa. Negotiating the end of apartheid and paving the way for South Africa's first democratic elections in 1994, Meyer continued his post as Minister of Constitutional Affairs in the Cabinet of the new President, Nelson Mandela. Meyer retired as a Member of Parliament and as the Gauteng leader of the National Party in 1996 and co-founded the United Democratic Movement (UDM) political party the following year. Retiring from politics in 2000, Meyer has since held a number of international positions, including membership of the Strategy Committee of the Project on Justice in Times of Transition at Harvard University.

Roelf Meyer, Güney Afrika'daki barış sürecinde iktidar partisi Ulusal Parti adına başmüzakereci olarak görev yapmıştır. O dönem Afrika Ulusal Kongresi (ANC) adına başmüzakereci olarak görev yapan ve şu an Güney Afrika devlet başkanı olan Cyril Ramaphosa ile birlikte yürüttüğü müzakereler sonrasında Güney Afrika'daki ırkçı apartheid rejim sona erdirilmiş ve 1994 yılında ülkedeki ilk özgür seçimlerin yapılması sağlanmıştır. Yapılan seçim sonrası yeni devlet başkanı seçilen Nelson Mandela kurduğu ilk hükümette Roelf Meyer'e Anayasal İlişkilerden Sorumlu Bakan olarak görev vermiştir. Roelf Meyer 2011-2014 yılları arasında Güney Afrika Savunma Değerlendirme Komitesi başkanlık yapmış, aynı zamanda aktif olan bazı barış süreçlerine dahil olarak Kuzey İrlanda, Sri Lanka, Ruanda, Burundi, Irak, Kosova, Bask Bölgesi, Guyana, Bolivya, Kenya, Madagaskar ve Güney Sudan'da çatışan taraflara danışmanlık yapmıştır.

MARK MULLER QC

Mark Muller, QC, is a senior advocate at Doughty Street Chambers (London) and the Scottish Faculty of Advocates (Edinburgh) where he specialises in public international law and human rights. Muller is also currently on the UN Department of Political Affairs Standby Team of Mediation Experts and is the UN Special Envoy to Syria in the Syrian peace talks. He has many years' experience of advising numerous international bodies, such as Humanitarian Dialogue (Geneva) and Inter-Mediate (London) on conflict resolution, mediation, confidence-building, ceasefires, power-sharing, humanitarian law, constitution-making and dialogue processes. Muller also co-founded Beyond Borders and the Delfina Foundation.

Mark Muller Londra merkezli Doughty Street Chambers Hukuk Bürosu'na ve Edinburg'daki İskoç Avukatlar Birliği'ne bağlı olarak çalışan tecrübeli bir hukukçudur. Uluslararası kamu hukuku ve insan hakları hukuku alanında uzman olan Muller, Afganistan, Libya, Irak ve Suriye gibi çeşitli çatışma alanlarında uzun seneler çatışma çözümü, arabuluculuk, çatışmasızlık ve iktidar paylaşımı konusunda danışmanlık hizmeti vermiştir. 2005'den bu yana İnsani Diyalog için Merkez (Centre for Humanitarian Dialogue), Çatışma Ötesi (Beyond Borders) ve Inter Mediate (Arabulucu) isimli kurumlara kıdemli danışmanlık yapmaktadır. Harvard Hukuk Fakültesi üyesi olan Muller bir dönem İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komisyonu başkanlığı ve Barolar Konseyi Hukukun Üstünlüğü Birimi başkanlığı görevlerini de yürütmüştür. Kültürel diyalog yoluyla barışı ve uluslararası anlayışı teşvik etme amacıyla İskoçya'da kurulan Sınırlar Ötesi (Beyond Borders) isimli oluşumun kurucusu olan Muller halen BM Siyasal İlişkiler Birimi bünyesindeki Arabulucular Destek Ekibinde Kıdemli Arabuluculuk Uzmanı olarak görev yapmaktadır.

AVNİ ÖZGÜREL

Mehmet Avni Özgürel is a Turkish journalist, author and screenwriter. Having worked in several newspapers such as Daily Sabah and Radikal, Özgürel is currently the editor in chief of the daily Yeni Birlik and a TV programmer at TRT Haber. He is the screenwriter of the 2007 Turkish film, Zincirbozan, on the 1980 Turkish coup d'état, Sultan Avrupa'da (2009), on Sultan Abdülaziz's 1867 trip to Europe; and Mahpeyker (2010): Kösem Sultan. He is also the screenwriter and producer of 2014

Turkish film, Darbe (Coup), on the February 07, 2012 Turkish intelligence crisis. In 2013 he was appointed a member of the Wise Persons Committee in Turkey established by then Prime Minister Erdoğan.

Gazeteci-yazar Avni Özgürel, uzun yıllar Milliyet, Akşam, Sabah ve Radikal gibi çeşitli gazetelerde haber müdürlüğü ve köşe yazarlığı yaptı. 2013 yılında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Demokratik açılım ve çözüm süreci kapsamında oluşturulan Akil İnsanlar Heyeti üyesidir. 1980 darbesini konu eden belgesel film Zincirbozan (2007), Sultan Abdülaziz'in 1867'de Avrupa'ya yaptığı yolculuğu konu eden Sultan Avrupa'da (2009), Mahpeyker: Kösem Sultan (2010) ve 7 Şubat Millî İstihbarat Teşkilatı (MİT) operasyonunun anlatıldığı "Darbe" filmleri senaristliğini ve yapımcılığını üstlendiği projeler arasındadır. Özgürel, şu anda Yeni Birlik gazetesinin sahibi ve genel yayın yönetmenidir. Ayrıca TRT Haber'de program yapmaktadır.

Prof. JOHN PACKER

Professor John Packer is Associate Professor of Law and Director of the Human Rights Research and Education Centre (HRREC) at the University of Ottawa in Canada. Prof. Packer has worked for inter-governmental organisations for over 20 years, including in Geneva for the UN High Commissioner for Refugees, the International Labour Organisation, and for the UN High Commissioner for Human Rights. From 1995 to 2004, Prof. Packer served as Senior Legal Adviser and then the first Director of the Office of the OSCE High Commissioner on National Minorities in The Hague. In 2012 - 2014, Prof. Packer was a Constitutions and Process Design Expert on the United Nation's Standby Team of Mediation Experts attached to the Department of Political Affairs, advising in numerous peace processes and political transitions around the world focusing on conflict prevention and resolution, diversity management, constitutional and legal reform, and the protection of human rights.

Dr. John Packer Kanada'da Ottawa Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde doçent ve İnsan Hakları Araştırma ve Eğitim Merkezi (Human Rights Research and Education Centre) müdürüdür. 20 yıl boyunca Packer BM Mülteciler Yüksek Komiserliği, Uluslararası Çalışma Örgütü ve BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği gibi Cenevre'de bulunan hükümetler arası örgütlerde çalışmıştır. 1995'ten 2004'e kadar Lahey'de Packer Kıdemli Hukuk Danışmanı, ardından

da Ulusal Azınlıklar Yüksek Komiserliği birinci müdürü olarak görev almıştır. 2012-2014 yıllarında Packer BM Arabuluculuk Uzmanlar Ekibi siyasi ilişkiler biriminde Anayasa ve Süreçlerin Tasarımı Uzmanı olarak yer aldı. Dünyadaki birçok barış süreci ve siyasi geçişler konusunda danışmanlık yapan Pecker, çatışma önleme ve çözümü, çeşitlilik yönetimi, anayasa ve hukuk reformları ve insan hakları korumasına odaklanmıştır.

JONATHAN POWELL

Jonathan Powell is the founder and CEO of Inter Mediate, an NGO devoted to conflict resolution around the world. In 2014, Powell was appointed by former Prime Minister David Cameron to be the UK's Special Envoy to Libya. He also served as Tony Blair's Chief of Staff in opposition from 1995 to 1997 and again as his Chief of Staff in Downing Street from 1997 to 2007. Prior to his involvement in British politics, Powell was the British Government's chief negotiator on Northern Ireland from 1997 to 2007 and played a key part in leading the peace negotiations and its implementation.

Ortadoğu, Latin Amerika ve Asya'da yaşanan çatışmaların çözümü üzerine çalışan ve devletten bağımsız arabuluculuk kurumu olan Birleşik Krallık merkezli Inter Mediate'in kurucusudur ve İcra Kurulu Başkanıdır. 2014 yılında Birleşik Krallık Başbakanı David Cameron tarafından Libya konusunda Özel Temsilci olarak atanmıştır. 1995-2007 yılları arasında Birleşik Krallık eski Başbakanı Tony Blair kabinesinde Başbakanlık Personel Daire Başkanlığı görevinde bulunmuş, 1997 yılından itibaren Kuzey İrlanda sorununun çözümü için yapılan görüşmelere Britanya adına başmüzakereci olarak katılmıştır. 1978-79 yılları arasında BBC ve Granada TV için gazeteci olarak çalışmış, 1979-1994 yılları arasında ise Britanya adına diplomatlık yapmıştır.

Sir KIERAN PRENDERGAST

Sir Kieran Prendergast is a former British diplomat who served as the Under-Secretary General for Political Affairs at the United Nations from 1997 to 2005 and as High Commissioner to Kenya from 1992 to 1995 and to Zimbabwe from 1989 to 1992. During his time at the UN, Prendergast stressed the human rights violations and ethnic cleansing that occurred during the War in Darfur and was involved in the 2004 Cyprus reunification negotiations. Since his retirement from the UN, he has conducted

research at the Belfer Center for Science and International Affairs (United States) and is a member of the Advisory Council of Independent Diplomats (United States). Prendergast also holds a number of positions, including Chairman of the Anglo-Turkish Society, a Trustee of the Beit Trust, and Senior Adviser at the Centre for Humanitarian Dialogue.

Birleşik Krallık Dışişleri Bakanlığı bünyesinde aralarında Kıbrıs, Türkiye, İsrail, Hollanda, Kenya ve ABD'de diplomat olarak çalışmıştır. Birleşik Krallık Dışişleri ve Milletler Topluluğu Bürosu'nun (Foreign and Commonwealth Office) Güney Afrika'daki Apartheid rejimi ve Namibya konularıyla ilgilenen birimine başkanlık etmiştir. Bir dönem BM Siyasal İlişkiler Biriminde Müsteşar olarak çalışmış, BM Genel Sekreteri'nin Barış ve Güvenlik konulu yönetim kurulu toplantılarının düzenleyiciliğini yapmış, Afganistan, Burundi, Kıbrıs, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Doğu Timor gibi bölgelerde barış çabalarına dahil olmuştur.

RAJESH RAI

Rajesh Rai was called to the Bar in 1993 with his areas of expertise including human rights law, immigration and asylum law, and public law. He has been treasurer of 1MCB Chambers (London) since 2015 and has also been a Director of an AIM-listed investment company where he led their renewable energy portfolio. Rai is a frequent lecturer on a wide variety of legal issues, including immigration and asylum law and freedom of experience (Bar of Armenia), minority linguistic rights (European Parliament), and women's and children's rights in areas of conflict (cross-border conference to NGOs working in Kurdish regions). He is also Founder Director of HIC, a community centred NGO based in Cameroon.

1993 yılında İngiltere ve Galler Barosu'na kaydolmuştur. İnsan Hakları Hukuku, Göçmenlik ve Sığınma Hakkı hukuku ile Kamu Hukuku temel uzmanlık alanlarıdır. Kamerun'daki HIC isimli sivil toplum örgütü ile Uganda'daki Human Energy isimli şirketin kurucusudur. Bir dönem The Joint Council for the Welfare of Immigrants - JCWI - (Göçmenlerin Refahı için Ortak Konsey) direktörlüğünü yapmıştır. Başta İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komisyonu adına olmak üzere uluslararası alanda özellikle Avrupa, Asya, Afrika, ABD ve Hindistan'da çok çeşitli hukuki konular üzerine seminerler ve dersler vermiştir.

Sir DAVID REDDAWAY

Sir David Reddaway is a retired British diplomat currently serving as Chief Executive and Clerk of the Goldsmiths' Company in London. During his previous career in the Foreign and Commonwealth Office, he served as Ambassador to Turkey (2009-2014), Ambassador to Ireland (2006-2009), High Commissioner to Canada (2003-2006), UK Special Representative for Afghanistan (2002), and Charge d'Affaires in Iran (1990-1993). His other assignments were to Argentina, India, Spain, and Iran, where he was first posted during the Iranian Revolution.

Halen çeşitli özel şirket ve üniversitelere danışman, yönetim kurulu üyesi ve konsültasyon uzmanı olarak hizmet etmektedir. 2016 yılının Ocak ayından bu yana Londra Üniversitesi bünyesindeki Goldsmith Koleji'nde Konsey üyesi ve Goldsmith şirketinde yönetici katip olarak görev yapmaya başlamıştır. Bir dönem Birleşik Krallık adına Türkiye ve İrlanda Cumhuriyeti Büyükelçisi olarak görev yapan Reddaway bu görevinden önce Birleşik Krallık adına Kanada'da Yüksek Misyon Temsilcisi, Afganistan'da Özel Temsilci, İran'da ise Diplomatik temsilci olarak görev yapmıştır. Bu görevlerinin yanı sıra İspanya, Arjantin, ve Hindistan'da diplomatik görevler üstlenmiştir.

Prof. NAOMI ROHT-ARRIAZA

Professor Naomi Roht-Arriaza is a Distinguished Professor of Law at the Hastings College of Law, University of California (San Francisco) and is renowned globally for her expertise in transitional justice, international human rights law, and international humanitarian law. She has extensive knowledge of, and experience in, post-conflict procedures in Latin America and Africa. Roht-Arriaza has contributed to the defence of human rights through legal and social counselling, her position as academic chair, and her published academic works.

Prof. Naomi Roht-Arriaza Amerika Birleşik Devletleri'nin San Francisco şehrindeki UC Hastings College of the Law isimli Hukuk okulunda öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Geçiş Dönemi Adaleti, İnsan Hakları İhlalleri, Uluslararası Ceza Hukuku ve Küresel Çevre Sorunları gibi konular uzmanlık alanına girmektedir.

Dr. MEHMET UFUK URAS

Mehmet Ufuk Uras is a co-founder and member of social liberal Greens and the Left Party of the Future, founded as a merger of the Greens and the Equality and Democracy Party. He was previously a former leader of the now-defunct University Lecturers' Union (Öğretim Elemanları Sendikası) and was elected the chairman of Freedom and Solidarity Party in 1996. Ufuk resigned from the leadership after the 2002 general election. Ufuk ran a successful campaign as a "common candidate of the Left", standing on the independents' ticket, backed by Kurdish-based Democratic Society Party and several left-wing, environmentalist and pro-peace groups in the 2007 general election. He resigned from the Freedom and Solidarity Party on 19 June 2009. After the Democratic Society Party was dissolved in December 2009, he joined forces with the remaining Kurdish MPs in the Peace and Democracy Party group. On 25 November 2012, he became a co-founder and member of social liberal Greens and the Left Party of the Future, founded as a merger of the Greens and the Equality and Democracy Party. Ufuk is a member of the Dialogue Group and is the writer of several books on Turkish politics.

Dr. Mehmet Ufuk Uras İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenimini tamamladıktan sonra, milletvekili seçilene kadar İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde yardımcı doçent doktor olarak görev yapmıştır. 22 Temmuz 2007 genel seçimlerinde İstanbul 1. Bölge'den bağımsız milletvekili adayı olmuştur. Seçimlerin sonucunda %3,85 oranıyla yani 81.486 oy alarak İstanbul 1. Bölge'den bağımsız milletvekili olarak 23. dönem meclisine girmiştir. Seçimler öncesinde liderliğinden ayrıldığı Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP) Genel başkanlığına 11 Şubat 2008'de yapılan 5. Olağan Kongresi'ni takiben geri dönmüştür. 17 Haziran 2009 tarihinde, partinin dar grupçu bir anlayışa kaydığı düşüncesi ve sol siyasetin daha geniş bir yelpazeye ulaşması iddiasıyla bir grup arkadaşıyla Özgürlük ve Dayanışma Partisi'nden istifa etmiştir. ÖDP'den ayrılışıyla birlikte Eşitlik ve Demokrasi Partisi kuruluş sürecine katılmıştır. DTP'nin 19 kişiye düşüp grupsuz kalmasından sonra, Kürt sorununun parlamentoda çözülmesi gerektiğini savunarak Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) grubuna katılmıştır. Ufuk Uras, seçim sürecinde, kuruluş çağrısını yaptığı Eşitlik ve Demokrasi Partisi'ne üye olmuştur. 25 Kasım 2012'de kurulan Yeşiller ve Sol Gelecek Partisinin kurucularındandır ve aynı zamanda PM üye-

sidir. Uras'ın çok sayıdaki yayınları arasında “ÖDP Söyleşileri”, “İdeolojilerin Sonu mu?” (Marksist Araştırmaları Destek Ödülü), “Sezgiciliğin Sonu mu?”, “Başka Bir Siyaset Mümkün”, “Kurtuluş Savaşında Sol”, “Siyaset Yazıları” ve “Alternatif Siyaset Arayışları” “Sokaktan Parlamenta” “Söz Meclisten Dışarı” ve “Meclis Notları” adlı kitapları da bulunmaktadır.

Prof. Dr. SEVTAP YOKUŞ

Professor Dr Sevtap Yokuş is a Law Faculty Member at İstanbul Altınbaş University in the Department of Constitutional Law. She holds a PhD in Public Law from the Faculty of Law, İstanbul University, awarded in 1995 for her thesis which assessed the state of emergency regime in Turkey with reference to the European Convention on Human Rights. She is a widely published expert in the areas of Constitutional Law and Human Rights and has multiple years' experience of working as a university lecturer at undergraduate, postgraduate and doctoral level. She also has experience of working as a lawyer in the European Court of Human Rights.

Prof. Dr. Sevtap Yokuş İstanbul Altınbaş Üniversitesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyesidir. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku Doktora Programı bünyesinde başladığı doktorasını “Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin Türkiye'de Olağanüstü Hal Rejimine Etkisi” başlıklı tezle 1995 yılında tamamlamıştır. Akademik görevi sırasında lisans, yüksek lisans ve doktora aşamasında dersler veren Prof. Dr. Yokuş özellikle Anayasa Hukuku ve İnsan hakları Hukuk alanında uzmanlaşmıştır. Ayrıca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuruda pratik avukatlık deneyimi de bulunmaktadır.

11 Guilford Street London WC1N 1DH
United Kingdom
+44 (0) 207 405 3835

 democraticprogress.org

 info@democraticprogress.org

 [@DPI_UK](https://twitter.com/DPI_UK)

 [DemocraticProgressInstitute](https://www.facebook.com/DemocraticProgressInstitute)